نومرو: ۱۰۹ — ۱۵۸۳
اوتوز بشنجی سنه
***
صاحبی و مدیر مسئولی :
احمد احسان
**
تلهغراف : استانبول ـ ثروت فنون
*

ثروت فنون

پنجشنبه ۱۶ کانون اول ۱۹۲۶
٦١ نجی جلد
***
احمد احسان مطبعهسی
**
تلهفون : استانبول ۱۴۰۲-۱۴۰۳
*

قریباً آوروپادن آمریقایه بالوله سفرلری

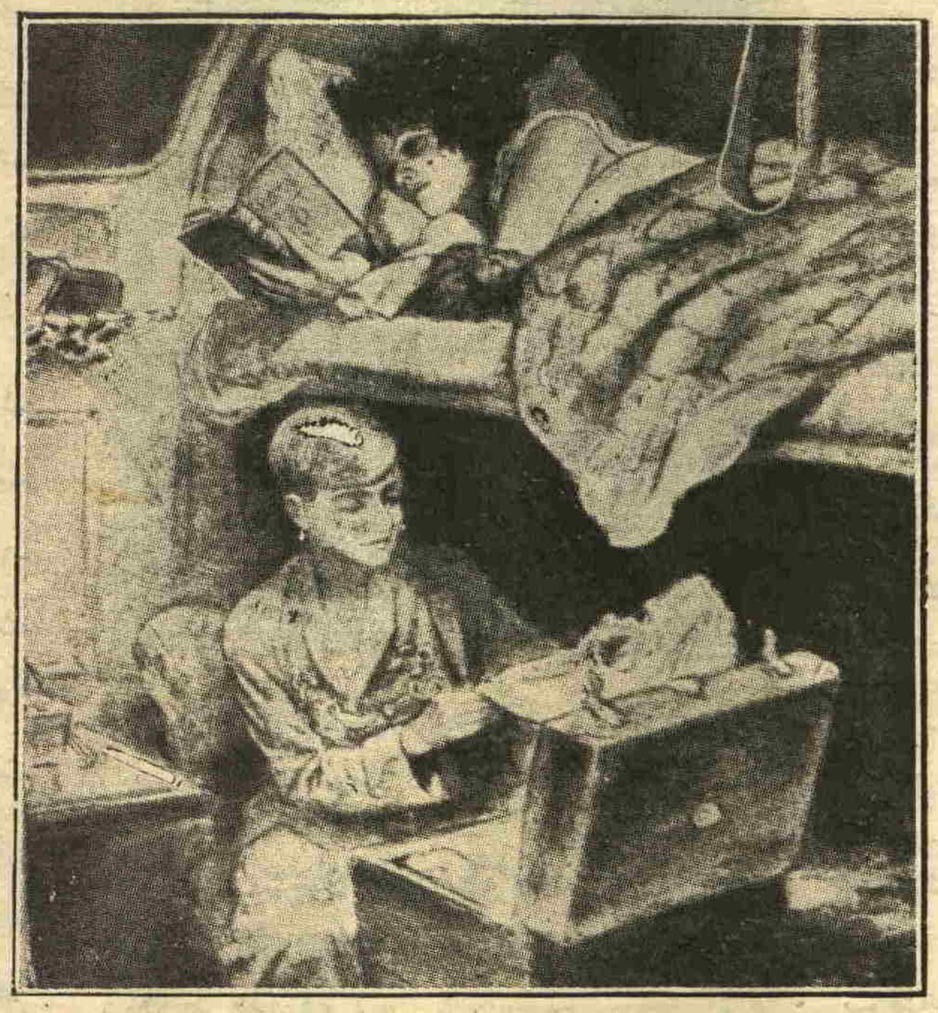

اوروپادن آمریقایه بحر محیط هوائی سفرینی یاپان بالونك یاتاق قامارالرندن بری

KUTUPHANE-ANKARA

برلین ـ نیویورق هوائی سفرنده ، ترانس آتلانتیق بالونك برلیندن حین حرکتنده:

هنوز آوروپا ایله شمالی و جنوبی آمریقا آراسنده منتظم طیاره ، قابل سوق و اداره بالون پوستهلری تأسیس اولونامادیسهده هرحالده عالم مدنیت بو تأسیساتك عرفهسندهدر . بو هفته ایچنده غزتهلرده کورولن بر تلغرافنامه آلمانیاده فردریقس هافهن دستکاهلرنده آوروپاایله جنوبی آمریقا آراسنده منتظم هوائی سفرلر اجرا ایتمك اوزره انشا ایدلمکده اولان قابل سوق و اداره بالونك انشاآتی ختامه ایرمك اوزره بولوندیغی خبر ویریلیوردی . بو بالون پوستهلری نقلدن باشقه یکرمی درت یولجیلی ، اشیاسیله ، نقل ایدهبیلهجك ایمش . یولجیلر ایچون بحرمحیط واپورلرنده اولدیغی کبی یمك صالونی، موسیقی و استراحت صالونی، سیغارهصالونی متعدد ، مکلف ومزین صالونلر بولوندیغی کبی یکرمیدورت یولجینك یاتاق قامارالریده واردر .

آمریقادهواوروپادهٔ ، برجدید ایله برعتیق آراسنده بحر محیط آطلاسی اوزوندن هوائی سیروسفرلر ترتیبی ایچون فوقالعاده برغیرت مشهود اولماسنه نظراً بو سفرلرك قریباً باشلایاجغی تخمین اولونابیلیر .

قافقاس تورکلری أدبیاتی :

مصراعلرنده بومبالر طاشیان برشعر

چار حکومتنك استبدادی ایله مجادله، قافقاس تورکلرینك ادبیاتنده مهم بر جبهه تشکیل ایدر. بو ادبیات، خلقك اجتماعی حیاتنده، طرز تفکرنده یکی افقلر آچدیغی کبی شمدیکی سیاسی انقلابجیلغك اساسلرینی ده میدانه آتمشدر [١]. دولت تشکیلاتنده «سلطنت فردیه — Autocratie» نك، الغاسنی و حاکمیتك فه‌اودال ذهنیتلی «آخوند»لر ایله «خان» و «بك» کبی کوچوك زمره‌لردن استردادینی طلب ایدن یکی خلقجیلق؛ اکثریت مطلقه‌یی تشکیل ایدن مستحصل خلق کتله‌سنك حاکمیتنی ایسته‌مکله اجتماعی بنیه‌نك اصلاحنی استهداف ایدیوردی. بالخاصه صوك یکرمی بش سنه ایچنده وضوح و شدت کسب ایده‌ن بو جریان، قافقاس تورکلری آراسنده ئوکجه أدبی بر شکلده وجوده کلدی: شعر، دیکر نوع ادبیلردن داها اول، یکی تلقیلرك ترجمانی اولمقله شایان دقت رولار اوینامغه باشلادی.

هر تورلو صنعت و علم اندیشه‌سندن آزاده اولان بو خدائی نابت فقط انقلابجی شعرك اك تیپیك شخصیتی علی عباس مذنب بکدر. خلق اکثریتنك حیات و حقوقنی مدافعه ایتمك غایه‌سنه استناداً نشر ایتدیکی شعرلرنده‌کی اویژینالیته ایله کندیسندن ایکی سنه اول مطبوعاته آتیلان شاعر محمد هادی‌یی بیله چوق کریده براقمشدر.

عباس مذنب بر طرفدن:

اکر وارث انبیاسه‌ك آخوند،
اکر ملته رهنماسه‌ك آخوند،
هانی بس وظیفه‌کده قدسیتك،
نه اولدی مسلمانلره خدمتك؟
هانی یازدیغك بر سیاسی اثر؟
کیمه ویردك عالمده نفع و ثمر؟
خرافات ایله ملتی پای بند
ایدوب، اولدك ای «پیشوا» نشئه‌مند.
جهولانه غصب ایله‌مه منبری،
فنا فکر ایله جای پیغمبری...

[١] بو خصوصده «ثروت فنون»ك ٢٣ ایلول ١٩٢٦ تاریخلی نسخه‌سنده‌کی مقاله‌مزده معلومات موجوددر.

آذربایجانك ایلك رئیس جمهوری آغامالی اوغلی صمد آغا حضرتلری

کبی مصراعلرله واسع بر صورتده اجتماعی نفوذه مالك «آخوند»لره صالدیریرکن، دیکر طرفدن ده:

... ایکنجی قان ایچه‌ن غدار و ظالم
ییقان دنیایی اعوان مظالم
بو نادان یوللیلر، جاهل بیوکار،
یالان، بی‌عار و بی‌ناموس «بك»لر...

کبی پارچه‌لرله‌ده خلقی یغما ایده‌ن دره‌بکلرینه تعرضده بولونیوردی. شاعرك قارشیسنده بالخاصه ایکی معارض قوت دورویوردی:

١) **خارجی قوت:** چارلق اصول اداره‌سی.

٢) **داخلی قوت:** تورکلرك جهالتی، محلی فه‌اودال زمره‌لر. بز بوراده تحلیل ایده‌جکمز اثر، مذنبك چاریزمه قارشی یازدیغی بر آتشنامه‌سیدرکه روحنده‌کی قوت و جسارت اعتباریله تورك ادبیاتنده امثالنه آز تصادف ایدیله‌ن بر شعردر؛ عینی زمانده چاریزمك بروقراتیك سیستمه‌لریله مجادله ایتمش بر تورك ادبیاتنك پسقولوژیسنی کوسترمك ایچین‌ده غایت ایی بر نمونه‌در.

شعر، اون آلتی سنه اول، (١٩١٠) تاریخنده باکوده نشر اولونان «زنبور» مجموعه‌سنده انتشار ایتمشدر. بو تاریخ، معلوم اولدیغی اوزره داخلاً و خارجاً، چار ایمپراطورلغنك اسیر و تابع بر فردی اولان شاعر عباس مذنب، حکمدار متبوعی چار «نیقولای»ه بیوك بر جسارتله هجوم ایده‌رك — بر حس قبل الوقوع سایه‌سنده — چوق کچمه‌دن دوچار اولاجغی منحوس طالعی کندیسنه تبشیر ایدیوردی:

کیده، یا ابن الایوان، دینج اول، دولاشما بونجه اسلامه
صوقار ظلمك سنی آخر یقیناً اودلو بر دامه

(ایضاحی: ای «ایوان» اوغلو، اوصلو دور، اسلامه بو قدر صاتاشما، نهایت ظلمك، سنی آتشین بر آغه دوشورور.)

بیابانی کوروب بوم بوش، چیغیرما، چکمه چوق نعره
قودورما، قیزما آرتق، کزمه میدان، کوزلمه بهره
صوقولما کور — کورانه کیشی، هر خیر ایله شره
طوتارلر قویروغکدن هم آتارلر جده‌کك دیشره
کیده، یا ابن الایوان، دینج اول، دولاشما بونجه اسلامه
صوقار ظلمك سنی آخر یقیناً اودلو بر دامه.

[ایضاحی: بیابانی بوش کوروبده باغیرما، چوق نعره آتما، قودورما، فضله جوشما. میدان اوقویارق برفائده بکلمه. آدام، کور کورونه هر خیر ایله شره قاریشما؛ قویروغکدن طوتارلرده لشکی دیشاری آتارلر. ای «ایوان» اوغلو، اوصلو دور، اسلامه بوقدر صاتاشما، نهایت ظلمك سنی آتشین بر آغه دوشورور.]

بو رتبه خون مظلومی دوکوب دولدورما مینایه
سنی بر «میناجق» آخر اوچوردار چرخ مینایه
تفو بر غیرت ایت ملعون، تفو ای خرس پسپایه
اویوبسك ملاجقلر تك آشه، بوزباشه، حلوایه!
کیده، یا ابن الایوان، دینج اول، دولاشما بونجه اسلامه
صوقار ظلمك سنی آخر یقیناً اودلو بر دامه.

[ایضاحی: خون مظلومی بو قدر آقیداراق قدحه دولدورما؛ نهایت بر «طورپیل» جك سنی چرخ مینایه فیرلاتیر. توف ملعون، ناموس صاحبی اول، ای دون‌سوه‌لی آیی. ملالر کبی سنده پلاوه، حلوایه دالمشسك. ای «ایوان» اوغلو، اوصلو دور، اسلامه بو قادار صاتاشما، نهایت ظلمك سنی آتشین بر آغه دوشورور.]

اوتان، عار ایله، ظلم ایتمه، حقوقین کوزله هر قسمك
دوام ایتمز، امین اول — بویله بر مستکره رسمك
مورخلر یازار بی شبهه لعنتلر ایله اسمك
کوررسك: تختك اوسته پاطلادی بومبا کبی جسمك
کیده، یا ابن الایوان، دینج اول، صاتاشمه بونجه اسلامه
صوقار ظلمك سنی آخر یقیناً اودلو بر دامه.

[ایضاحی: اوتان، عار ایله، هر زمره‌نك حقوقنی نظر اعتباره آل، ظلم ایتمه، امین اول، بو مستکره اصولك دوام ایتمز. شبهه‌سز مورخلر، اسمکی لعنتلر ایله یاد ایدر. بر ده کوروورسك‌که تختك اوستنده وجودك بومبا کبی پاطلار. ای «ایوان» اوغلو، اوصلو دور، اسلامه بو قادار صاتاشما، نهایت ظلمك سنی آتشین بر آغه دوشورور.]

یوز اوتوز میلیوناق بر کتلهٔ بشری آلنده بازیچه یاپان اسکی پترسبورغ سرایی بومبالر ایله تهدید ایده‌ن تورك شاعری، اسیر کبی اداره ایدیله‌ن تورك خلقنك رهبرلکنده موفق اولارق مهم جریانلر وجوده کتیره‌بیلمشسه‌ده، فقط نشریاتی شخصی حیاتنك علیهنه اولمشدر. بو شعرندن دولایی ده، حکومت کندیسنی — کیم بیلیر قاچنجی دفعه اولارق — همان حبسه آتمشسه‌ده

بیوك توسطلر سایه‌سنده قورتولان شاعر، قورقو دویمادن نشریات احرارانه‌سنده داها ایلری کیده‌رك، قافقاس افقلرنده ایلك دفعه اولارق یاراتدیغی تورك «**هلال**»نده [١٩١٠ ده باکوده تأسیس ایتدیکی غزته‌ده]:

حکومت، آه، بر انسان ییه‌ن قورد
رعیتده نه یول قویماز، نه بریورد.
«فقیرم، بیکسم، رحمت ایت» دیه‌نده [*]
«سسك کس!— سویلر — ای نافهم بنده،
خدای عالمم، خلاق دهرم،
بکا عاق اولمایك جلاد عصرم...»
حقوقین هانکی مظلوم ایلسه درك
اونی زنجیر و حبس آخر ایدر ترك.
مروت، رحم و انصاف و عدالت
حکومتده بولونماز، چکمه زحمت....

دیه چارانغه تکرار صالدیردیغی ایچون، نهایت کندیسنی سیبریانك بوزلو چوللرینه مؤبداً نفی ایتدیلر. فقط بویوك انقلابجی بونکله‌ده نومید اولمادی؛ بو صوئوق دیارده داها آتشین یازیلرله هجوملرینه دوام ایتدی. ١٩١٣ ده سیبریاده یازدیغی ولاکن اثنای طبعده بوتون نسخه‌لری حکومت طرفندن یاقدیریلان «**امل کونشی**» نامنده‌کی اثرنده شاعر، آرزو ایتدیکی حریت کونی کورمکه حیاتنك وفا ایتمیه‌جکنه قانع اولمقله برابر بر کون مطلقا غایه‌لرینك تحقق ایده‌جکنی شو صمیمی سطرلرله سویلیور:

... ناحق آقان بو قانلری یوتمز یقین تراب
حل ایله‌مز بو جسم قتیلانی آفتاب؛
قلب زمینده قدرت ایله صانع قدیم
اجساد خلقدن یاپاجق هیکل عظیم.
بر کون کلیرده، حور عدالت آتار نقاب،
عقبنده جلوه‌دار اولور اعوان انقلاب.
ایلر عموم ظالمی بر دار عابت،
حاکم اولور بو یرلره احرار عاقبت،
ای اول زمان پاکی کوره‌ن اهل اهتمام،
مذنب ایده‌ر عمومکزه عرض احترام!

حالبوکه شاعر داها ئولمه‌دن برچوق فکرلرینك حیاته کچدیکنی کوردی. بر کون باشده، آذربایجان رئیس جمهوری آغامالی اوغلو صمد آغا اولمق اوزره، متشکل بر دولت قورمغه موفق اولان انقلابجیلر، مذنبك سنه‌لرجه اول ظهورینی خبر ویردیکی احرار اردوسنك داها علمی، داها سیستماتیك قوماندانلری اولدی.

قاضی کوی، ١٤ تشرین ثانی ١٩٢٦

امین عابد

(*) دیه‌نده — دنیلدیکی زمان.

مصاحبهٔ فنیه:

استاد محترم

دوقتور بسیم عمر پاشانك قونفرانسی

ورم بلیه‌سی

مسلمان و تورك قادینلر ورمه دها زیاده‌می معروض — احصائیات بونی کوسته‌ریور. — عجبا سبب نه؟ — شرائط صحیه‌نك مسامحه‌سی، عادات سقیمه‌نك حالا حاکمیتی. — ورم و وجودك مقاومتی. — تورك عنصری ورمه پك آزمی مقاوم ایمش. — بوده مهم بر مسئله. — ورمله مجادله: دیسپانسرلر، ساناتوریوملر. — ورمك تداویسی: استراحت، بول ضیا، تمیز هوا، ایی بر غدا. — ورم آشیسی.. بلکه آتیاً چیچك آشیسی کبی بزی بو آفتدن وقایه ایده‌جك!..

فاضل محترم استادیمز دوقتور بسیم عمر پاشا دارالفنون قونفرانس سالوننده کثیف بر کتله سامعین مواجهه‌سنده [٨ تشرین ثانی] ورم آفتی حقنده پك شایان دقت بر قونفرانس ویردی. یرلی واجنبی محترم و معتبر برچوق قادینلر، پاشانك غایه‌ٔ انسانیته معطوف، فائده‌ٔ عالم شمول قونفرانسنه متهالکانه کلمشلردی. علمی و صحی قیمتلی بر موعظه‌دن محروم قالمق ایسته‌مه‌مشلردی. آلمانیا، آوستریا، اسوه‌چ و مجارستان سفیره‌لری حاضردی. قونفرانسك نهایتنده کوسته‌ریلن، ضیادن و تمیز هوادن محروم چوجوقلر نه درجه‌ده ورمه معروض اولویور، بول بول کونش ضیاسی چوجوقلرك صحتی اوزرنده نه قدر حسن تأثیر کوسته‌ریور، ضیای شمس و هوای جید ایله تداوی اولونان بر خسته چوجوق کسب افاقتله یوواسنه ناصل شن و شاطر دونیور، بونلری ارائه ایده‌ن فیلم آلمانیا سفارتی طرفندن هدیه ایدلمش اولدیغی ایچون فاضل و نازك قونفرانسجی بالخاصه آلمانیا سفیره‌سنه بیان تشکر ایدیور.

یومی غزته‌لر، ایرته‌سی کونی بو قونفرانسدن بالضرور پك مختصرجه بحث ایتدیلر. حوادث روزمره‌نك تنوع و کثرتی، یکی غزته‌جیلق ده قارئلره اوزونجه بویلی مراق آور، هیجان انکیز وقعه‌لر عرض ایده‌بیلمك غیرتی، قارئلرك بونلره رغبتی قونفرانسك تمامیله ضبطنی نشره امکان براقمادی.

مملکتمزده سرایت و تخریبی علاقه‌دار اولانلری اورکوتن بو مدهش آفت، ورم، بزده کونك اك مهم بر مسئله‌سی عد اولونمق لازم. بالخاصه دوقتور بسیم عمر پاشانك قونفرانسنده تماس ایتدیکی نقطه‌لر پك دقتله دیکله‌نه‌جك، بونلر اوزرینه‌ده‌رین ملاحظه‌لره دالیناجق بر ماهیتده.. بونك ایچون استادك بو قونفرانسنی روحلی جهتلرینی قاچیرمامغه، اصلندن اوزاقلاشمامغه چالیشارق «ثروت فنون»ك بو صحیفه‌لرینه نقل ایتمکی بر وظیفه بیلدك.

استاد محترم قونفرانسنه: «طبابتده اختصاصم جهتیله بویله بر قونفرانس ویرمه‌م بر آز آتیقیری عد اولونه‌بیلیر. فقط ورم چوجوقلریمزده، بالخاصه مسلمان و تورك قادینلرده چوق در؛ بو حال بنم ایچون، ورمدن بحثه بر سبب تشکیل ایده‌بیلیر.» مقدمه‌سیله باشلادی و شویله‌جه دوام ایتدی:

«ورم، بشریت قدر قدیم اولماسه بیله انسان طبیعتدن تباعد ایتدیکی آندن اعتباراً آز چوق بو خسته‌لغه دوچار اولا کلمشدر. ورم، آرتیق، اسکیدن ظن اولوندیغی کبی، بر عشق و علاقه خسته‌لغی دکلدر. دیکر برچوق خسته‌لقلر کبی بوکون مادیله‌شمشدر. بو خسته‌لغك اسباب و عواملی برچوق امراض ساریه و منتنه کبی، بر میقروب (باسیل ویرکول) نتیجه‌سیدرکه بونی یاریم عصر اول (٤٣ سنه اول) آلمان عالمی روبرقوخ کشف ایتمشدر.

ورمی سرایت ایتدیره‌ن قوخ باسیللری

«ورم حقنده‌کی بیاناتمه مملکتمزده مسلمان و تورك قادینلری و چوجوقلر آراسنده‌کی کثرتی بر سبب کوسترمشدم. مملکتمزده دهموغرافی فنی نقصان اولدیغنه و بونك نه درجه مهم بولوندیغنه بو وسیله ایله اشارت ایتمك ایسته‌رم [١] بوندن سکز سنه اول، استانبول شهر امانتی طرفندن نشر ایدیلن و نظر دقته آلینمغه لایق اولان احصائیاته نظراً بر سنه‌ده ٢٩٥٦ ارکك و ١٤٢٠ قادین ورمدن اولمشدر. بونلردن (٧٥٨)ی مسلمان ارکك و (٩٤٧)سی مسلمان و تورك قادین در. عناصر غیرمسلمه قادینلرینه نظراً مخدرات اسلامیه‌نك ورمدن وفیاتی بیکده (٣,٢٠) ایله (٤,٨٦) نسبتنده‌در. تورك و مسلمان قادینلری آراسنده ورمك بو شدتی عجبا نره‌دن ایلری کلیور؟ ١٩١٩ ده «ورمله مجادله عثمانلی جمعیتی»نك نشریاتندن ایلکی اولان «ورم تهلکه‌سی» عنوانیله طرفمدن نشر اولونان رساله‌ده بو سؤاله قارشی دیورم‌که: ایشته اطبای اسلامیه‌نك تام بر وضوح و صراحت، مدنی بر جسارت ایله حل و بیان ایتمه‌لری لازم کلن بر مسئلهٔ مهمه! بو بابده تدقیقات و آچیقجه مطالعات و بیانات فرض عیندر. ورمك اسباب توسع و انتشارنده، حتی سرایتنده «تخم» و «تراب»ك اهمیتی وارستهٔ عرض و بیاندر. بو اسبابه ابتناءً مخدرات اسلامیه‌نك طرز حیاتنی تدقیق و مطالعه ایتدیکمز زمان ورمك تأثیرات و تخریباتنده «هواسزلق» «ضیاسزلق» و «حرکتسزلك»ك اك مهم مؤثر اسبابی تشکیل ایتدیکنه قانع اولویورز. حیات عادیه‌مزده باطل و سقیم عاداتی علاوه ایده‌جك اولور ایسه‌ك درجهٔ وخامت آکلاشیلیر. هر نه

[١] دهموغرافی جماعات بشریه‌یی حالاً و تکملات و تحولاتی اعتباریله تدقیق ایده‌ن علم.

قدر ارککلرده بوسببلرك تأثيرى آلتنده ايسه‌لرده عمرلرينك بويوك برزمانى جنسيتلرندن زياده عادات سيئه‌نك وطرز حياتلرنده حفظ صحته مغايركورولن شرائط صحيه‌نك زبونى اولمق اوزره كچيرمن قادر بولونورلر .

« ورمك چوچوقلرده ، باخصوص كوچوكلرده نه درجه مهلك اولديغنى كوسترمك ايچون خسته‌لغك درجهٔ انتشارى حقنده عمومى برفكر ويرمك لازم كلير ، مملكتمزده نظراً شخصى ، اجتماعى حفظ صحتك دها مترقى اولديغى مملكتلرده ، مثلا فرانسه‌ده بو كون (٦) وفات‌دن (١) ى ورم‌دندر . نفس پارسده هرسنه ورم‌دن وفات ايده‌نلرك (٣٠٠٠) دن فضله اولديغى سويله‌نيور . شهر امانتنك صوك ستاتيستيقنده بر سنه‌ده استانبولده ورم‌دن وفياتك (٣٠٠٠) ى متجاوز اولديغى نشر ايديليور . استانبول نفوسيله پارس نفوسى مقايسه ايتمك بيانا تمك صحتى تقدير ايچون كافيدر . عموم فرانسه‌ده هر سنه ورم‌دن ١٣٠,٠٠٠ـ١٤٠,٠٠٠ نفوس تلف اولويور . ادعا اولونابيليركه ورم‌اك دهشتلى برخسته‌لغ‌در . حتى قولرادن دها مهلك‌در ، مملكت بويوزدن اك چتين بر محاربه‌دن‌دها فضله تلفات ويرييور .

« ورمك بو درجه موجب تلفات اولماسى انتشارنده‌كى وسعت نتيجه‌سى‌عد اولونابيليير . ورم ساريدر ، انسان‌دن انسانه ، انسان‌دن حيوانه ، حيوان‌دن انسانه كچه‌بيليير . بو كون حيوانات‌ده بالخاصه اينك و دوموزده ، كچى و اشك‌ده ، حتى قوشلرده و بالقلرده موجوددر . ورمك اك زياده موجب سرايت شكلى آق جكر ورمى‌در ، چونكه متورم برى‌نك چيقارديغى بالغام‌ده اون بيكى متجاوز باسيل بولونور ، ٢٤ ساعتده چيقارديغى بالغاملرده‌كى باسيللرك مقدارى بر ميلياردى متجاوزدر . ورم عمومى و موضعى بر خسته‌لغ‌در . هان وجوددده هيچ برعضو ، هيچ برنسج يوق‌در كه ورمه دوچار اولماسون . بزلرده ، مفصللرده ، كيكلرده ، احشاده ، بين زارلرنده وسائره‌ده ورم اولابيليير . ميقروبله ، دوغرودن دوغروبه توزله طوپراقله ، حتى آق جكرلردن لاقيدرى انتاسنده صاچيلان قطره‌لرله ـ همان بر متردن ـ انتشار ايتديكى كبى برمتورمك قوللانديغى فنجان ، چاتال بيچاق قاشيق ، اويونجاق ، كتاب و سائر واسطه‌لرله‌ده انتشار ايده‌بيليير ، ميقروب آغزدن بادمجكاره كيره‌رك واوراده قالير . اورادن آق جكرلره ، باغيرصاقلره بياض قان دامارلرينه ، قارن بزلرينه يرلەشير . بو حالده غيرتلاق ورمى ، قارن ورمى ، باغيرصاق ورمى حصوله كتيرديكى كبى درى اوزرنده برصيريق‌دن كيره‌رك درى ورمى [لوپوس] ميدانه كتيره‌بيليير .

« چوچوقلرده همان هر يرده ورم زياده‌در . ورم پك كوچوكلرده نادرسه‌ده سكونجى آى‌دن اعتباراً ، بالخاصه بوى آتمه زمانسده زياده‌در . حال بوكه شباب دورنده وكاهلرده دها كيزلى صورتده اجراى خبائث ايده‌ر . چوچوق دوغديغندن اعتباراً بر خيلى زمان ورمه معروضدر . ورم موروث اولماديغندن [بعضى نادر وقايع و اسباب مستثنى] چوچوق ورمى اوجاغندن ، عائله‌سندن ، ابويندن ، خدمتجى وسوت ينه‌سندن ، دادى ، مربيه ومعلمه‌سندن آلير . ورمك درجهٔ انتشاريته نظراً دينله‌بيليركه : همان تكميل بشريت بوخسته‌لق باسيللرينى حامل وحائزدر . بوحالده ناصل اولويوركه بو درجه تعمم ايتمش بر خسته‌لغك يه مصابلرى محدود قالير ؟ بو كون طبابت‌ده بيليورزكه ، عضويت‌دن خارج و سائط‌دن غيرى ، وجوددده بر مقاومت ، برمدافعه موجوددر . هر هانكى بر ميقروب وجوده داخل اولديغى زمان درعقب اوكا قارشى ژاندارمه‌لر حكمنده اولان بياض كره‌جكلر ، اهميتسز عداولونان حجيره‌لر ، بعضى اخلاط عضويه مدافعه‌يه كيريشيرلر وبدنى محافظه ايده‌رلر .

« يوقاريده ورمك مملكتمزده نه درجه منتشر اولديغنى ايما ايله‌مشدم . بوراده برجهت حقنده نظر دقتى آتريجه جلب ايتمك ايسته‌رم . بعدما آلمانيادن جلب اولونان پروفسور « ريده‌ر » و « ويتينغ » ك كلخانه خسته‌خانه‌سنده طوپلادقلرى ستاتيستيقلره نظراً ، ورمك مملكتمزده آلمانيادن آز اولديغى ، فقط تورك عرقنك ورمه قارشى

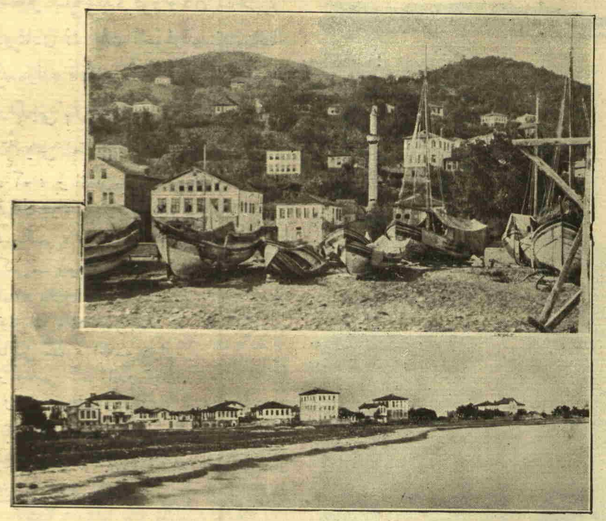

قارادكز ساحلى منظره‌لرندن : اوف قضاسى

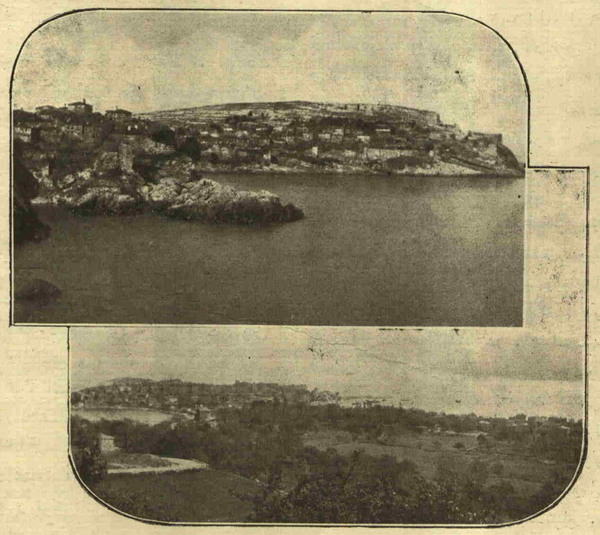

قارادكز ساحلنده : آماصره‌نك عمومى منظره‌لرى

خسته‌خانه‌ده تجريد ايتمك مقتضى در . بوندن دولايىدركه ورمله مجادله‌يى برحرب مسئله‌سى قدر ايلرى كوتورەن مملكتلرده ورم ديسپانسرلرى ، سانا توريوملر ، ورملى عائله‌لردن قورنارياجق ، آيريلاجق چوجوقلرى بويوتمك ايچون خصوصى يوردلر (غرانشه أولرى) ميدانه كتيرلمش ، بونلرك اك مهمى‌ده ورمله مجادله‌نك لزومنى نشريات ايله افكار عموميه‌يه برلشديرمك اولمش در . فرانسه‌ده ١٩١٦ ، ١٩١٧ ده (٧) ورم ديسپانسرى وارايكن بوكون ٥٩٦ ورم ديسپانسرى موجود در . بو ديسپانسرلرده متورم‌داوى اولونماز . خسته‌لق‌زرونتكن وبالغام‌معاينه سى وسائر وسائطله تشخيص ايديلير وخسته باقيجيلر واسطه‌سيله أولرنده‌كى شرائط صحيه تدقيق ، افراد عائله ايقاظ اولونور . عينى زمانده او افرادك ديسپانسره ربطيله صيق صيق معاينه‌لرى درعهده ايديلير . متورم خسته ، خسته‌لق ساريا ولماديغى دورده ، هرزمان تعقيب ايدلك اوزره ، عائله‌سنده براقيلير . تداويسى ممكن اولديغى هنكامده سائله تورپومه ، اولاماديغى صورتده خسته‌خانه‌يه سوق اولونور . استانبولده ٣٣٩ سنه‌سندن برى برورم ديسپانسرى كشاد ادلمش ، بوراده (٨٥٥٤) خسته آراسنده (٣٥١) ورملى يه تصادف اولونمشدر . ٩٠٦ كانون ثانى بدايتندن تشرين ثانى بدايتنه‌قدر خسته‌لر ايچنده (١١٦) ورملى كورولمشدر . متورم وقابل تداوى خسته‌لر ايچون مملكتمزده ٣٤٠ دن برى هكيلى آطه‌ده سانا توريوم نامنده بر مؤسسه وجوده كتيرلمش ، بورايه بوكونه قدر براى تداوى (٢١٥) خسته يتيرلمش در .

• ورمك تداوى وبسنده اوچ مهم جهت نظردقته آلينير : استرا حت مطلقه ، بول وتمير هوا ، مقوى غدا . مقصد بو وسائطله متورمك قوتى اعاده ايله مدافعهٔ بدنيه‌سنى تزييد در .. ممالك سائره‌ده ورمله مجادله‌ده اهالى بى ، بلديه‌لرى ، حكومتى تشريك ايلەمك اوزره ورمله مجادله جمعيتلرى تأسيس ايله‌مش در . مملكتمزده اك اول ١٩١٩ ده « ورمله مجادله عثمانلى جمعيتى » ، بوندن ايكى سنه صوكراده ازميرده « ورمله مجادله جمعيتى » تأسيس اولونمش وبوسنه‌استانبولده بر « ورمله مجادله تورك جمعيتى » تأسيس ايدلمكده بولونمش در .

« بوكبى جمعيتلردن نه درجه استفاده ايدلديكنه دائر ـ تفصيلات‌دن قطع نظر ـ يالكز آمريقاورمله مجادله جمعيتى وارداتى ايچون ترتيب اولونان بريولك سنه‌ده (٣) ميليون‌دولار تأمين ايتمكده‌اولديغنى سويلەمك كافيدر . هرمملكتده ورمله مجادله‌ده بعض خصوصيتلر كوزه چارپيور . انكلتره‌ده بو مجادله مساكنك حفظ صحتى نقطهٔ نظرندن ايلرى كوتورولمش ، أولرك اشخاص كبى سجللرى ضبط اولونمش‌در . درونده چوق ورملى خسته ظهور ايده‌ن أولر يقيلمقده و ياقيلمقده‌در . آلمانياده اك زياده اهميت ويردكلرى خسته‌لرك تحريدى ، قابل نقل باراقه‌لرله ، بويوك بنالرله سانا توريوملر تشكيلى ، فرانسه‌ده ديسپانسرلرك تزييدى ايله بو مدافعه‌نك تأمينى‌در . جوار قومشولرمزده ، رومانياده ، يولغارستانده ، يونانستانده ديسپانسرلر ، حتى سانا توريوملر موجود اولديغنى ذكر ايتمك ايسته‌رم .

« مهم برنقطه دها وار . كوروليوركه امراض ساريه‌دن برينه ، مثلا تيفويه ، قيزيله و سائر امراض ساريه‌دن برينه مبتلا اولان خسته پك‌اندر اولارق تكرار بويله بر خسته‌لغه دوچار اولويور . يعنى بو خسته‌لقلردن برى وجودى استيلا ايتديكى زمان ، عضويت بو خسته‌لغه قارشى عادتا بر آشى ايله آشيلانمش برحاله كليير . بوندن‌ملهم اولان پروفسور قالمت اون اوچ سنه‌دن برى بلاآرام بر جهدوغيرتله بويله‌بر ورم آشيسى ميدانه كتيرمش ، بو آشى ايله‌ورملشمه‌مك خاصه‌سنى ميدانه آتمش‌در . فاصل بعض خسته‌لقلره قارشى ، بعض آشيلر ، مثلا چيچك خسته‌لغنه قارشى جه‌نر آشيسى قارشى كليورسه قالمت وآرقداشى « كه‌رمن » الكمدهش بر صبغه‌وورمى ميقروبى‌همان (٢٣٠) دفعه مختلف وسطلردن كچيره‌رك ، عادتا يكى بر باسيل نسلى يتيشديرمش ، بونى‌متورم‌ابون‌دن دوغان ، متورم

كيره‌سون ليمانى :

ييللردن صوكرا...

« سهيلايه » :

ييللردن صوكرا يينه أى معزز سوكيلم ،
ييللردن صوكرا بو كون يادكله وجده كلدم ؛
شيمدى قولاقلرمده تيترييور كوزمل سسك !
بو چيلغين بهارده ، سن نرەلرده سك ، نەسك ؟
سنسز ، روحم ، ئوكسوز برچوجوق حزنيله دولو ،
ييللردر بكليبورم سنك چديكك يولى ..
قلبم شن بر بلوردى ، سن اونى پارچالادك ،
اونى سن زەدەلەدك ، اى رقصان روحلى قادين!
قلبمه يالكز سنك نارك اللرك دەكدى ...

بر كون برقدح صوندك ، هجرانمى بيلمم نەيدى،
داغيتدى نشئەمزى ، چالدى سويمجمزى ،
بر فيرطينا قهريله پريشان ايتدى بزى ،
بر ئولوم كبى چيقدى قارشيمزه آيريلق ....
اينان ، كوزمده دكل حيات بيله ، بن آرتق
او ، بريمجك سودامك ياسنى طاشييورم ،
منزوى بر مناستر حياتى ياشييورم ؛
شمدى قولاقلرمده او بلورى سسلر يوق ،
شمدى آرتق كوكلده او چيلغين هوسلر يوق !.
هر كون بر پارچا داها درينله شييور ير ، ير
قلبمده‌كى بوشلقلر ، آلنده‌كى چيركيلر ..
بر ساعت بر كون دكل ، برهفته بر آى دكل ،
تام بر بوچوق سنه‌بو ، بربوچوق، قولاى دكل !
بوكا طاقت يترمى ، بو قادار بكلەنيرمى ؟ .

سويله ، بو جهنمى حيات سوروكلەنيرمى ؟
هر دقيقەم ، أمين اول ، عصرلر قادار اوزون ،
ياد ايدرك ماضيى آغلارم محزون محزون ،
لذتى يوق ، ذوقى يوق سنسز چكن عمريمك !
ايچين ايچين ئەريبور كنجلكم شمدى هركون .

٢٨ مايس ١٩٢٤

❀

حما

-آ قوستيش-

سنى كوردكجه آله‌ولنمده ير بر باغرم ،
همدم ايشته بو آقشامده بو حما ايله بن ،
يينه آيلرجه بو حما ايله تيتره‌ر باغرم ..
لكن آه اوبله أى آفت نەيه بن ايكلركن
او صيحاق كوزلرك اك طاتلى تبسمله كولر ؟

سوق ايدن ، روحمى ، سنسك بو فلاكت باغنه
هيتكدن طابيرم : باشقه أللهك قولوسك !.
يادك انسانى سوروكلر بر آتش منبعنه ،
لال ايدر بر باقيشك عالمى ، آه قورقولوسك !
آ كلادم بن طوتوشور كوزلريكك ده‌كديكى ير .

اسكدار : ٢٠-٢١ ايكنجى تشرين ١٩٣٥

فاضل بهجت

عشقك ديلى

قوش كبى قونارم بن كلدن كله ،
كيزليدر ئوتوشم كوكلدن كوكله ،
سودايه قوشارم آغلايه كوله ؛
نغمه اوكره‌تيرم ياورو بلبله ..

قاچ سينه داغلاندى كوزمل أللدن.
جانلر زهرلندى طاتلى دللدن ،
بن‌ده درد چكرم هرسوكيلمدن.
سودايه قوشارم آغلايه كوله ..

أك ده‌رين دويغولر يووامدر بنم ،
هر ديارده واردركورمن، بيله‌نم ،
روحدن ياپلشدر كل كبى جسم :
دنيا سينه‌سنده اويويان بن‌ايم ! .

اصل بنى‌سه‌وەن، معشوقه بيله‌ن ،
أوكده‌ر عابد كبى أكيله‌ن ،
دوداقلرنده‌كى پنبه آتشله
كوزلرمدن اينەن ياشلرى سيله‌ن ،
أك صادق يوره‌كلر وعديمى بكلر ؛

دونر بيلدرزلرله ، آيله ، كونشله
كيجه‌لراوبقوسز، كوندوزلرحيران.
بر كوز بيكنده جهانى سيران ،
هجران ايلنده تك باشنه نالان
نيچه كوكلرى ايده‌رم ويران .

كاه دلبر بربوزده ، كاهى وطنده،
وطنك اوغرينه آقان هر قانده ،
سماده، چيچكده، طاشده، حيواندە
أك كوزەل دويغولر يووامدر بنم!..

بنى طاتمايان ياشامش اولماز !
حياتك كوزياشى بنسز دورولماز ،
بنى‌سه‌وەن انسان نمدن بورولماز،
سومكله ياشامق أشدر كوكلده!..

پيغمبرلر بيله عشقه مديوندر ؛
ثمله هر برى حقه مقروندر ؛
بنى طاتمايانلر، سونوك، محزوندر؛
جانان سينه‌سنده اويويان بن‌ايم ..

ئولومله محبت قارده‌شدر، ديرلر!
نم خوش يولده كوكلرله يرلر
آهنك خلقتله يورور برابر ،
سودايه قوشارلر آغلايه كوله !..
بن‌ايم بو دنيايى بويله دوندورەن!
بانا باغلاناني ملكمه سورەن ؛
أك سركش اولانى ده‌رله‌يوب دورەن،
واراولان دنياده‌ركوكل، بربن...

٢٥ تشرين ثانى ١٩٣٦

على سعاد

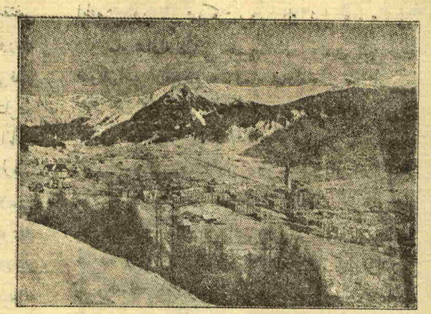

اسوپچره‌ده متورملر ايچون برچوق ساناتوريوملر ، شفا يوردلرى تأسيس اولونان « دووس » قصه‌سى

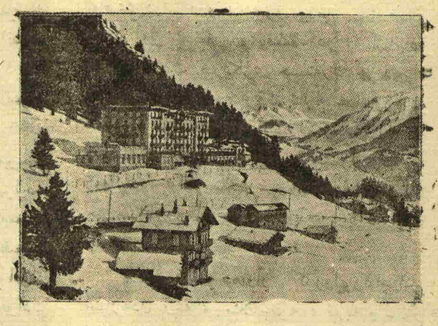

اسوپچره‌ده لوزان شهرى جواريده « لەيزەن » ساناتوريومى

اوجاقده يوبون چوجوقلره يوتديرارق بونلرى تورم ايده‌مه‌يه‌جك بر حاله كتيرمكه موفق اولمش‌در .
« كچن تموزك برنده پارسده انعقاد ايده‌ن اطباقونفرەسنده (ژورنه‌ده‌مه‌ده‌سه‌ن) برقونفرانس ويره‌ن دوقتور قالمت ، اوزمانه‌قدر (١١,٢٠٨) چوجوغه بوآشى تطبيق‌اولونديغى حالده هيچ‌برنده ورم ظهور ايتمه‌مش اولديغنى سويله‌مشدى . كورولويزكه بوكون ورمك تداويسنده ، دها دوغروسى ورمدن توقى و مصونيتده بويوك بر خطوه آتيليور . بلكه بر مدت بوكبى آشيلرك تطبيقنده قناعت عموميه متردد كورونور . فقط ايلريده (قالمت - كەره‌ن) آشيسى چيچك آشيسى كبى تطبيق و تكرار اولوناجقدر . »

* * *

ايشته ضبط و قيد ايده‌بيلديكمز قدر استاد محترم دوقتوربسيم عمر پاشانك ورم قونفرانسى !. بالكز بر نقطه‌يى اونوتمش ، مسامحه ايتمش اولمامق ايچون شونى ده علاوه ايدەلم كه استاد ، انقلابمزى تجيلاً ، خاطرلريمزه خطاباً : « قفسلربكزقالقدى . بول هوا و بول ضيا كورەجكسكز ! حفظ صحت نقطهٔ نظرندن ، ورمه قارشى مدافعه‌ده بو بويوك بر موفقيت‌در . » زمينده بر قاچ جمله‌يى‌ده دريغ ايتمه‌مش‌در .
بونسخه‌ده ، بومقاله‌نك فصله‌برسوزعلاوه‌سنه تحملى قالمه‌دى .

محمود صادق

- بر پرده‌لك منظوم افسانه -

ئەشەنك ئولومى

- صنعتكار فريد حلمى بك -

« صيق بر اورمان .. وقت آقشامه ياقين .. بش آلتى دانه گوبلى قيزى شرق سويلەيەرك كوزكور .. »

دەرين دردمزى ديكله‌دى داغلر ،
قلبمز كبى آه ، ايله‌دى داغلر ..
بوصوكسز اورمانلرده قايب ايتدك ئەشەمزى ،
بيك بربيله برآچان كوزەل منكشەمزى ..

« ايچلرندن بريسى دالغين ... »

كزەردى ديار ديار ،
قوقوسى روزكارلرده ..
كوزلرى بر كونەشدى ،
يوزى مهتابه ئەشدى ..

« صاريشين بر قيز ... »

قايب اولدى اورمانلرده
كوكل آغلار ، قلب آغلار ..
او بزم ايچيمزدى ،
جوشقون سەوينجمزدى ..

« اوزاقلردن برسس كلير.. نشئه تلقين ايدن كوزەل برسس.. »

بو آقشام دەكيشركن ياپراقلرك رنكلرى ،
اورمانلره اينەجك بيلدرزلرله بر برى ..
ئەشەيى اوكا صوروك ، ئەشەيى اوكا صوروك !..

« هپسى متحير .. سس كسيلير .. هپ بردن .. »

پرينك نرده يوردى ؟ ..

« دەرينلدن بر صدا عكسى كلير .. »

پرينك نرده يوردى ؟ ..

« انديشه ايچنده ... »

ايشيق ويرەن سس دوردى ...

« اطرافى ديكلرلر ، ايچلرندن بريسى .. »

صورالم بز قوشلره نرده اورمان پريسى ،
بويولرك بولونماز ايلريسى ، كيريسى ؟ !..

« چيلغين بر سسله ... »

اورمانى كلشن قوشلر ،
داللرده‌كى شن قوشلر ،
چيلغين اوتوشن قوشلر ،
نرده اومان پريسى ؟ .

« اورمانك تا .. ايچندن ايچه ، كوزەل برسس ... »

نشئەمز سسمزده ،
نوره وورغوز بزده ..
آيدن ديله‌يكزده ،
سزه يول كوسترسين او ..

« كوكاره هايقيرلر ... »

كوكارده‌كى الماس ياى ،
دوغ ، بكلەمه ، يوكسەل آى !.
اى كوزەل آى ، كوزەل آى
نرده اورمان پريسى ؟..

« كوكاردن بر سس ... »

آقشام قارارنجه چاغلايان صولر ،
ئەسەجك اورمانده دەلى بر روزكار ..
كوكاردن سرپه‌جك بيلدرزلر چيچەك ،
مهتاب‌ده پريه‌يه يول كوسترەجك !..

« آقشام داها چوق ياقلاشير .. اوزاقلاردن رجوعان تركى سويليەرك كچر .. »

داغلر ، داغلر آه داغلر ،
قلبمى آتش داغلار ..
آقشام غربت ايلنده ،
كوكل آغلار ، يار آغلار ..

تپه آشدم ، داغ آشدم ،
پيكار پيكار دولاشدم ،
هجران آغنه بن‌ده
يار ايله دولاشدم ..

« صاريشين قيز ... »

هر كيجه ،
قارانلقلر ئەسنجه ،
بو صوكسز اورمانلر كوكارى قاپايور ..
آرتق ئولومدن يول صور !..
هر آديمده بر اوچورووم وار كبى ،
آغاجلر جانلار كبى ..

طاپينساق يەردر كوزەل كونەشه ..
بويله بر كيجه‌ده قايب اولدى ئەشه ...

« ايشيقلر سونمشدر . اورمان قارانلق ، هر طرف قارانلقدر.. دەيشلره اسحق اوتر.. بردن‌بره برسس آقشامك سكوتنى دالغالاندريور .. »

اورمانلره ياغيور بوتون ييلدرزلر ،
پرى كليور قيرلر ، پرى كليور قيرلر ...

« كوكاردن ايشيق سرپيلير.. هپ بردن ايشيقلره.. »

باصديغى يەر نور اولسون ،
يولى كلمرله دولسون ..
نشئه كتيرسين بزه ..

« بنه عينى سس ايشيقلرله ياقينلاشير ... »

تاكرينك يوجه قيزى ،
اورمانلرك ييلديزى ،
كليور قيرلر سزه ...

« برى كوزكور .. بياض ايپەك تورلر ايچنده‌در .. اطرافنده بياض توللى پرلر ... تعنى ايده‌م .. »

اولو داغلره دوشن حوانك قيزلرى،
بيك‌دردله دوكوشن حوانك قيزلرى،
ديبله‌يبك ديله‌ديككزى ،
مسعود ايده‌يم هپكزى !..

« قيزلر حزين بر سسله ... »

بركيجه اورمانلرده قايب ايتدك ئەشەمزى ،
بيك بر ييلده برآچان كوزەل منكشەمزى ..
بوكسەك كوكاردن برى كوزدكى اونى، سويله ؛
ييلديزلردن ييلديزلر سير ايدن بوكوزلره ؟!..

« برى اورمانلره دونر ... »

يول وبرك اى اورمانلر ،
يوللرده قايب اولان وار ،
داغده أس ، اورمانده أس ،
ئەشەيى آرا روزكار !..

« اورمانلرده روزكار دەرين بر ايكتيله دولاشير .. بر آز صوكره بر سس ايشيتيلير ... »

كزدم اورمانى آديم آديم
بر برده اونى بولامادم ..

« قيزلر برىنك اوكنده ديز چوكرلر ... »

كونلر ، كيجەلر سنك ،
كوكلر سنك ، يەر سنك ..
بختمز قارا برى ،
سن اونى آرا برى !..

« برى برآى دوشونور .. صوكره كوكاره هايقيرير ... »

ييلديزلر داغيلسين اطرافه آلاى آلاى ..
طلسملى عصاكله سن‌ده چيق يوللره آى !..
بيك بر افقدن دوغمك
هر يەرى نوره بوغمك
دولاشارق داغلرى ، آشارق دەكيزلرى ،
بولمك بكا ئەشەنك بيرافديغى ايزلرى !...

« ايشيقلر يردن اوزاقلاشير . . برقاچ ييلديز برى‌بى ايشيتير .. قيزلر آغلايان سسلريله .. »

شيمدى آهك عكس ايده‌ر بر داغدن اوبر داغه ،
هانكى يوللر كوتوردى سنى بزدن اوزاغه ،
ئەشه هانكى آرزويله اوزاقلاشدكدى بزدن!..
بر آله فيشقيريور كوزلرك ايچمزدن ! ..

« اوزاقلاردن برچوق سسلر دويولور و ياقينلاشير ... »

دەرين اوچورومدن يوكسەليور بر انين :
چاغلايانلر آغلايور باش اوجنده ئەشەنك ...
صاچلرى دالغه دالغه ،
داغيلمش قاراكلغه ..
ييلديز كوزلر قاپانمش ..
ئەشەكز بارچالانمش ، ئەشەكز بارچالانمش!..

« قيزلر هيچقريقلره قاريشان بر فرياد ايچنده ... »

دەرين دردمزى ديكله‌دى داغلر ،
قلبمزكبى آه ، ايله‌دى داغلر ..
بو صوكسز اورمانلرده قايب ايتدك ئەشەمزى ،
بيك بر ييلده بر آچان كوزەل منكشەمزى ...

« اوومانده قالا كلقلر آسر ... سسلراوزاقلاشير ... »

استانبول: عبدالله عنيم

شعر:

مملكته بر باقيش

اينه بولى

ايكى داغ .. بوداغلرك اوستنده آغاچلقلر ،
قصبه ، برخط كبى اوزايور داغه قادار !.
قره‌ده كبزك چيلغين ده كيزنجى چوجوقلرى
« پوراز چيقارمى ديه سوزوبور افقلرى !

صامسونده

صوك پارقلرى ويرمن توتونلر آرتق آچمش !
بر « آرسلان آغزى » كبى چيچكلرينى صاچمش !
واپوردن آفين آفين قايان خلق « توتون .. » ديبور ،
تز جانليلر كوره‌كه صاريلارق كيديبور !.

كيره‌سونده

فيندبق آغاچلريله دونانمش قوجه داغلر ،
داغلرك هر برنده دورمادن صولر چاغلر !
ساحلده مور صولرى يارال قايا پارچه‌سى
كيره‌سونك اوكنده بوداغلرك عصاسى !

طرابزونده

هرياغجه‌ده ، هر أوده آچش ليمون ، پورتقال ..
دونيوم اولماز .. بوكوزه‌ل ديارده ييللرجه قال !
بر ليمون آغاجنك كولكه‌سندن دال قويه ،
ايچ كوزه‌ل « كيسارنا » نك صويندن دويا دويا !.

١٩٣٦ محمد فاروقى

روس اديب شهيرى « تولستوى »ك اوغلى

سينه‌ما فيلملرى سراق ومودا سى اليوم بوتون مدنى عالمى استيلا ايتمش در . واقعا بعضى معظم فيلملرى تماشا ايله حيرته دوشه‌مك ، يعنى بو فيلملرك اعمالى ايچون اختيار ايدلش اولان كلفت ومصرف شويله بر حساب ايله متحير قالمامق قابل اولمايور .

آكلاشيليوركه زنكين آمريقابوخصوصه‌ده اوروپايى كمشدر . آمريقافيلم قومپانيه‌لرى بيوك بر فيلم ايچون هيچ بر فدا كارلقدن چكينمه‌يورلر .

سينه‌ما فيلملرى ، بين‌الملل ادبيات نقطهٔ نظرندن ، لايموت اثرلر براقمش اولان اعاظمك اثرلرينه بر حيات ويرمك وبونلرى هرطرفه تعميم ايتمك جهتيله اليوم بيوك بر اهميتى حائزدر .

روس اديب شهيرى « تولستوى »ك جهان‌شمول برشهرتى ، اثرلرينك بويوك برقيمتى واردر .

متوفى اختيار « تولستوى »ك اوغلى شيمدى آمريقاده بولونمقده ، آمريقانك « هولى وود »

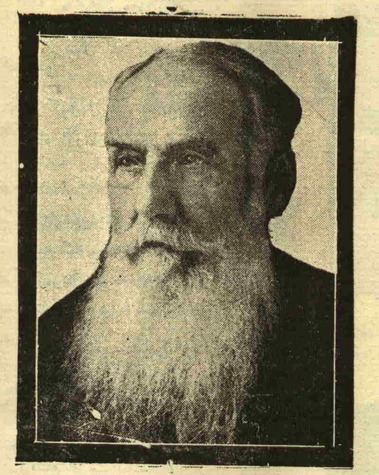

متوفى پاسيج

صوك صربستان تاريخنده بويوك بررول اوينامش اولان پاسيج بو هفته وفات ايله‌دى . ايتاليا ايله صوك دفعه‌بر اختلافه كيره‌ن يوغوسلاويا بو اختيار و تجربه‌ديده ديپلوماتنك وفاتيله اولدقجه بويوك بر ضياعه اوغرامش عد ايديله‌بيلير .

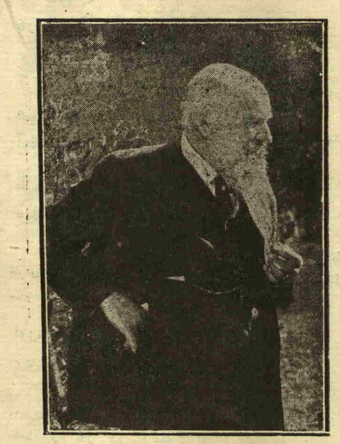

روس اديب شهيرى متوفى « تولستوى » ك اوغلى قونت تولستوى آمريقاده برفيلم قومپانيه‌سنده چاليشيور . پدرينك باشليجه اثرلرى فيلمه آلنماسنه نظارت ايدييور .

فيلم شهرنده بر فيلم قومپانيه‌سله چاليشمقده‌در . تولستوى زاده تولستوى اوراده پدرينك اك مقبول ومشهور اثرلرينك فيلمه آلينماسنه نظارت ايتمكده‌در . البته‌كه بو ايشده باشقه بر مسلكده ، باشقه بر صنعتده قازانماجغندن بك حوق فصله پارا آلمقده‌در .

مشاهيره عائد فقره‌لردن :

« به‌رناردشاو » ك نكته‌لرى

يو سنه مشهور (نوبل) مكافاتى انكليز تياتا مؤلفى « به‌رناردشاو » ه ويرلدى واو ، صوك سنه ظرفنده هيچ برأثر يازمادينى جهتله بومكافاتى قبولدن استنكاف ايله‌دى . (ثروت‌فنون) قارئلرى بومؤلفى كچنلرده مجموعه‌مزده انتشار ايدن رسمى و حقنده يازديغمز مختصر برايضاح ايله بردرجه طانيشلردر . بو دفعه‌ده فرانسزجه (لەزانال) مجموعه‌سنده كورديكمز زيرده‌كى سطرلرى اقتباس ايله‌يوروز :

« نوبل مكافاتنك يكى نامزدى حقيقتاً چوق نكته‌شناس در . بوميانده أوكجه كندى نكته‌لرى واردر وصوكرادە كندينه اسناد اولونانلر ... بالذات كندينه عائداولان نكته‌لركه پك مدهشدر ، اثرلرنده موجوددر . بونلر ميانندن آتيده كيلر كبى بيكلرجه ملاحظه‌لر ده وشيريله‌بيلير :

— بر حبسخانه‌نك أك مضطرب انسانى مديرى در .

— برترجمهٔ حال اوقودبفكر ، وقت خاطر لايق كه حقيقت اصلا نشر ايدلمكه صالح دكيلدر .

— بالانجينك عذابى كندينه اينانيلماسى دكلدر ، بالعكس كندينك هيچ كيمسه‌يه اينانماسى در .

(به‌رناردشاو) ، اسناد اولونان نكته‌شناسلق ، حتى مقبرى بر ماهيتده يله اولسه ، بيرتجى اولديغى قادار نشئه بخشدر .

روايت ايده‌رلركه ، برگون ، كوچوك بر انكليز غازنده بردورلو كلمه‌بن بر تردن بكله‌يورمش . نهايت ، كيدوب مأمورى كورمش :

— ياقينده بر مزارلقكز وارمى ؟

— خاير ، موسيو ، يوق .

— پك اعلا اما ترون بكلركن وفات ايدن كيمسه‌لرى نره‌يه كومويورسكز ؟

كندينه قارشى پك نازك اولان كيمسه‌لرى بيله شاشيرتمقده صوك درجه ماهردى . (قيصه تياترو) نامنده‌كى تماشا كاهده بر آمريقالى اوكا ديمش‌كه :

— جاهير متفقه‌ده نمزك پك بويوك بر شهرتكز وار .

— هانكى شهرتم ؟

— هانكيسى اولاجق ، تماشا مؤلفلكى شهرتكز ...

بونك اوزرينه (به‌رنارد شاو) يوزنى بوروشدورارق :

— يعنى ديمك ايسته‌رم‌كه ، بن عينى زمانده فيلسوف ، رومانجى ، اجتماعياتجى ، متقد ، سياسيانجى و دين عالميم . ديمك‌كه تام يدى شهرته استحقاقم وار .

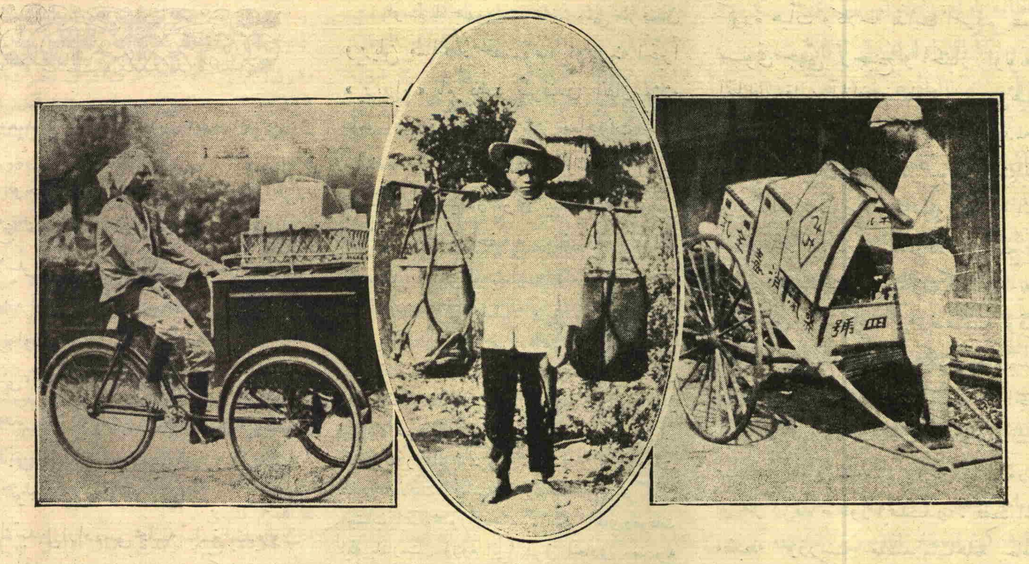

دنيانك سوتجيلرى

[رسمك صول طرفنده] اقصاى شرقده « سينغاپور » شهرنده بر سوتجى - [بيضى رسم] فيليپين آطه‌لرنده « مانيلا » شهرنده بر سوتجى - [صاغ طرفده] بر ژاپون سوتجيسى

دنيانك سوتجيلرى

سوت ، بشريتك ايلك وصوك غداسى در . دنيايه كلن چوجوق آنا سنك ياخود برسوت اينه‌نك سوديله ، امكان اولمازسه حيوان سوديله بسله‌نير . انسانك مهدن لحده قدر هرزمانى ، دورى ، ياشى يوق‌كه سوت‌دن مستغنى قالابيلسون ، زمان زمانه

قوزه شبه جزيره‌سنده بر سوتجى

وجود بز عارضه‌يه اوغرار ، انسان بونى دفع ايدنجه‌يه‌قدر منحصراً سوت ايله تغذى‌يه مجبورقالير .

دنيانك بش قطعه‌سنده ، هرطرفنده بشريتك هر آن وزمان محتاج بولوندىغى بوغداى اصلى‌يى هركون انسانلرك امر وآرزوسنه آماده بولوندورمق ايچون سوتجيلك جهان شمول بر صنعت حكمنه كچمش‌در . آنجق هر يكيتك بر يوغورت پيشى اولديغى كبى دنياده‌ده بر بر ، يجيم يجيم سوتجيلر وار .

سوت بشريتك مهم بر غداسى اولمقله برابر حيله‌يه مساعد اولديغى ، سوتجى اصنافى حيله‌كارلقله قازانجنى - انسانلرك صحتى و غداسى ضرينه - آرتديرمه‌يلديكى كبى حكومتلر ، بلديه‌لر سوتلرك معاينه‌سى تفتيش ايدلمش اولان سوتلرك منعى ايچون برطاقم تدبيرلر اتخاذ ايتمشلر ، بوخصوصده تقيداتده بولونمى بر وظيفه‌يه‌لمشلردر .

صوقاتيامش سوتلرك كثرتى اولجمكله بوحيله‌يى ميدانه چيقارمق قولاى‌در ؛ فقط عينى زمانده حيله‌كار سوتجى سوده صوقاتدقدن صوكرا نشاسته وقولا ايله كثافته برقوب بولوزسه سودك كيميوى بر صورتده معاينه‌سى‌ده لازم كلير .

سوتلرحقنده تقيداتده حكومتلرجه ، بلديه‌لرجه دورلو دورلو اصول اتخاذ اولونيور ، بلكه‌ده بو تدبيرلرده ، دنيانك مختلف جهتلرنده عادات وعنعنه‌يه كوره ، سوتلرك نقل و توزيعى . سوتجى اصنافنك وسائطى برى برندن فرقلى اولديغى كبى ، فرق و تخالف كوسترير .

استانبولدرده ، واقعاصوك سنه‌لرده كوكوملى سوتجيلره بدل ، قابلى شيشه‌لر ايچنده آرابه‌لرله سوت توزيعاتى يابيلمقده‌در اما ، بونلر استانبول خلقنى اسكى سوتجيلرينه عرض احتياجدن وارسته قيلامامش‌در . مع‌مافيه استانبول اهاليسنك اوزون زماندن برى صاف سوت بولمق‌ده دوچار اولاكلديكى مشكلات‌ده آزالمامش‌در .

حكايه بلكه معلوم‌در : سوده برمعتاد صو قاريشديرارق صاتان بر سوتجيه مشتريلرى سودك صولو اولديغنى اخطار ايتدكجه سوتجى يمينى باصديرير : « ايكى كوزلرم كور اولسون صو قودمسه ! » ديرايمش . هرصباح آرقداشى سوده ياريياريه صوقارمش . آرقداشنك آدى « موسى » ايمش . حيله‌كار سوتجى‌ده يمينده : « صو قودى موسى ! » ديمك ايسترمش !

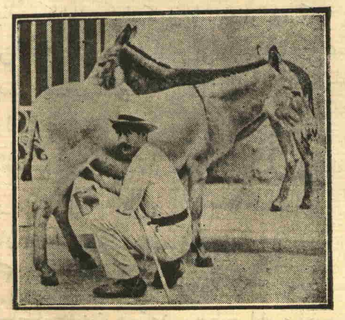

كوباآطه‌سنده « هاوانا » شهرينك مشهور اشك سودى
(تازه تازه صاغيلوب وريليركن)

سعید پاشانك اسباب انفصاللری

بو حقیقته ممدوح پاشا طرفندن ده بالآخره اطلاع حاصل اولمش اوله جق که « خلعلر اجلاسلر » نام اثرنده ماینده اجتماع ایدن مجلسده تعاطئ افکارك نتیجه سی اردوسوقنه منجر اولمغله قرار حضارك بالواسطه عرض ایدلمسی، وسرعسکر غازی عثمان پاشا طرفندن ده ادرنه ده قوۀ کافیۀ عسکریه نك موجود بولنمدیغی مجلسده سویلنمسی اوزرینه پادشاه قوت بولنمقسزین حرکت جائزمیدر سؤالیله قرارك تبدیلی اراده سنی مجلسه تبلیغ ایتدیروب سعید پاشا مزاج شاهانه یی بیلدیکندن ایشك ثقلتنی مقامنجه کچیشدیرمك امیدیله دیپلوماسی یولنده تشبث اجراسنه تمایل ایله دی. عسکر جمع اولنسون قلبه یه کیدلسون دیه مدی. مجلس سونوك حالده طاغلدی» دیور.

برنجی مضبطه مسوده سنده دولتلره مراجعت ویا قوۀ کافیۀ عسکریه سوق ایدلمه سی ماده لرینك موازنه سنده قوۀ عسکریه سوقی حالده روسیه نك فعلاً مداخله سی احتمالندن بحث ایدلمکده و کامل پاشانك قوای عسکریه استعماله مراجعتدن تحاشی ایتمه سی من جهة بو اندیشه دن منبعث بولنمقده اولدیغی حالده روسیه دولتنك بو مسئلۀ مذکوره حقنده بالآخره اجتماع ایدن قونفرانسده بسبوتون معکوس بر مسلك التزامیله روم ایلئ شرقینك بلغارستانله اتحادینه مخالفتده بولنمه سنه نظراً کرك هیئات وکلانك وکرك کامل پاشانك اولبابده کی ظن و تخمینلرنده یا کلش اولمه لری فرض ایدلمش ایسه ده نلیدوف کبی متیقظ بر دیپلوماتك دولتنك پولتیقه سنه حقیله واقف اولمایه رق هیئات وکلا طرفندن نزدینه کوندریلان تحریرات خارجیه کاتبنه آنك خلافنده ادارۀ لسان ایله مسی تعجبمزی موجب اولمش ایدی. بو کره دسترس اولدیغمز بر وثیقۀ مهمۀ سیاسیه حقیقت مسئله یی توضح ایله تردد و تعجبمزی ازاله ایله دی.

آوستریا جمهوریت حاضره سی طرفندن ویریلن مساعدۀ مخصوصه اوزرینه اخیراً « پریبرام » نام ذات طرفندن اتفاق مثلثه عائد اوله رق نشر ایدیلن معاهدات خفیه میاننده بولونان و ۱۸۸۱ تاریخنده آلمانیا آوستریا وروسیه دولتلری بیننده عقد ایدلمش اولان معاهدۀ خفیه یه منضم پروتقولك روم ایلئ شرقی و بلغارستانه عائد فقراتنده

« دول ثلاثه کرك روم ایلئ شرقی وکرك بالقانلرك اشغالی احتمالنی صلح عمومی ایچون موجب مهالك عد ایتمك خصوصنده متحد الافکار بولوندقلرندن ایجابی تقدیرنده باب عالی یی بویله بر تشبثدن واز کچیرمکه صرف مساعی ایده جکلردر . شوراسی ده محققدرکه روم ایلئ شرقی و بلغارستان دخی دولت علیه نك ولایات سائره سنه تجاوزله باب عالی یی تحریکدن اجتناب ایتمکه مجبور اوله جقدر . اکر الجای وقوعات ایله بلغارستان وروم ایلئ شرقی اتحادی حصوله کله جك اولورسه دول ثلاثه برلین معاهده سیله تعیین اولونان حدود داخلنده اولمق اوزره بو اتحاده مخالفت ایتمیه جکلردر . بلغارلری ولایات متجاوره یه و بتخصیص ماکدونیایه تجاوزدن واز کچیرمك و بویله بر حال وقوعنده هر درلو تهلکه نك کندیلرینه عائد اوله جغنی بیان ایتمك خصوصنده دخی . دول مشارالیهم متحددرلر. » [۱]

شو معاهدۀ خفیه دن آکلاشیلیورکه روسیه دولتی بلغارستان و روم ایلئ شرقینك اتحادینه اساساً طرفدار اولدیغندن حصول اتحاده مخالفتده بولونمغی آلمانیا و اوستریا دولتلرینه قارشو تعهد ایدوب سفیر نلیدوفك بدایت مسئله ده استعمال ایله دیکی لسانده دولتنك بو سیاست خفیه سندن ملهم بولونمقده در. فقط بلغارستان پرنسی علکساندرك اتحادی وجوده کتیرمك ایچون روسیه نك وساطتندن استغنا ایله انکلیزلرك مظاهرتنه استنادو انلرك انضمام موافقیله اجراآته ابتدار ایتمه سی روسلرك اغبرارینی جلب و کندیلرینی تشبث واقع علیهنده حرکته سوق ایله مش اولدیغی و نلیدوفك ده حکومتنك تحویل سیاست ایتدیکنه هنوز کسب اطلاع ایله مه دن او یولده استعمال لسان ایتدیکی تظاهر ایله مکده در . جریان احوالدن استنتاج اولوندیغنه کوره هیأت وکلاجه بدایت امرده عسکر سوقی جهتی ترجیح و اختیار اولونه رق اولبابده قلمه آلنان مضبطه مسوده سی هیأتجه امضا اولونمه دن طرف ریاستدن تقدیم ایدلمه سی اوزرینه سلطان حمید عسکر سوقنه یاناشمیوب بو مطالعه یی قبول ایتمه مه سیله یکیدن اجرا قلنان مذاکره نتیجه سنده وکلادن هیچ بری اولکی رأینده اصراره جسارت کوستره مه یه رك فکرلرینی پادشاهك مرضیسنه توفیق، و مضبطه یی کامل پاشانك فکری دائره سنده بر طرفدن تدابیر دیپلوماتیقیه یه مراجعت دیکر طرفدن ده تدارکات عسکریه یه تشبث صورتنه تحویل ایله مشلر، و ارادۀ سنیه دخی او مرکزده صدور ایتمشدر . فقط اشبو مضبطه اوزرینه مقصد شاهانه حاصل اوله رق اورته ده تبدله سبب قالمادیغی حالده اوچ کون صوکرا هیأت وکلانك تبدیلی جهتنه کیدلمسی اسبابی آکلاشیله مامقده و کامل پاشانك صدارت خطنده «سعید پاشانك انحراف مزاجندن طولایی انفصالی» لزومندن بحث ایدلمش اولمسی ایسه پك غریب کورولمکده در .

کامل پاشانك صدارته تعیینندن اوچ کون اول یعنی ۱۲ ذی الحجه سنه ۱۳۰۲ تاریخنده مشارالیه ایله وکلای سابقه دن عارفی وسرور وغازی احمد مختار پاشالرك ماینده بالاجتماع تنظیم ایله دکلری مضبطۀ خصوصیه ده مجلس وکلانك ایکنجی مضبطه سنده محرر اولدیغی وجهله برلین معاهده سنه وضع امضا ایدن دولتلره تبلیغات اجراسی ایچون سفارتلره یازیلان نوطه نك همان ارسالی لزومی درمیان، وبعض مرتبه دها مؤثر بر حاله افراغی ضمننده وارد خاطر اولان تعدیلاتی حاوی یازیلان ورقه نك تقدیم اولوندیغی بیان قلنمقله برابر روسیه سفیری نلیدوفك جانبیله نام شاهانه یه اوله رق روسیه ایمپراطورینك حقانیت وعهدپرورلکنه استناداً طلب معاونت و سفیرکده بو یولده صرف مساعی ایله مسی اخطار قلنمسی، و پرنس بیسمارقك دخی بو بابده رأی ومعاونتی طرف سلطنت سنیه دن مطلوب اولدیغنه دائر برلین سفارتنه آیریجه

[۱] محمود مختار پاشانك « ماضی یه بر نظر » عنوانیله اخیراً نشر ایتمش اولدیغی کتابده ده هامان نام بر آلمان مؤلفنك اثرندن اقتباساً بو معاهدۀ خفیه دن بحث اولونیور .

تلغرافنامه یازلمه سی، وادرنه ده قوۀ عسکریه حالاً و آتیاً الزم اولدیغندن نوکاده شمدیدن باشلاتلمه سی مطالعاتی عرض ایدیله رك سالف الذکر ارادۀ سنیه ده سفارتلره علاوه سی امر اولونان فقراتك تمامیله بو مضبطه دن ملهم بولوندیغی نمایان اولمقده در [۱] .

کامل پاشا، خاطراتنده صدارتندن اوچ کون اول ذوات مشارالیهم ایله اجتماع و بویله بر مضبطه تنظیم ایتدکلرندن بحث ایتمه یوب عید اضحانك بشنجی کونی آقشامی سرایه دعوت واولجه جلب اولونان عارفی وسرور پاشالردن صوکرا حضوره قبول اولونه رق مسند صدارتك عهده سنه توجیه ایدلدیکنی اتیان ایله کیفیتی آنی اوله رق ظهور ایتمش بر وقعه کبی تصویر ایله یور . خلاصه کرك سعید وکرك کامل پاشالر مسئله یی کندی نقطۀ نظرلرینه کوره ایضاح ایتمکده درلر .

روم ایلئ شرقینك بلغارستانله اعلان اتحادی اوزرینه سعید پاشا قابینه سی طرفندن تنظیم اولونان ایکنجی مضبطه صورتیدر:

بلغارستان وروم ایلئ شرقینك اتحادی ایچون ظهوره کلان احوال حقنده بوکون دخی عریض وعمیق مذاکره واو صره ده بلغارستان پرنسندن وارد اولان تلغرافنامه ترجمه سیله برابر مطالعه اولنمش وبو وقوعاته دائر ینه بوکون سفرای سلطنت سنیه طرفلرندن کلان تلغرافك وبعض سفارتلردن ویریلان معلوماتی حاوی اوراقك ترجمه لری خارجیه نظارتندن باتذکره اعطا اولنمغله بر بر قرائت ایدلمشدر.

بو ماده ده جای بحث ومذاکره اوچ جهت اولوب بری بو خصوص ایچون حکومت سنیه جه لازم کلان تدابیر جهتی، ایکنجیسی پرنسك تلغرافی اوزرینه نه دینلمك ایجاب ایده جکی، اوچنجیسی پرنسك تلغرافی مندرجاتی برلین معاهده سنك بلغارستان و شرقی روم ایلی یه تعیین ایتدیکی حال وموقعه مغایر اولدیغی جهتله مذکور عهدنامه نك ممضیسی اولان دولتلره مراجعت لزومنده ایدیله جك تبلیغاتك تعیین شکلی، وبرده نظارت مشارالیهانك تذکره سنه ملفوف اوراقك ترجمه لری مندرجاتنده بحث و حکم کوتورر ماده لر اولوب اولمدیغنك تدقیقی کیفیتیدر. شرقی روم ایلی اهالیسنك حکومت مشروعه یی ترك ایله بلغارستان امارتنه التحاق وپرنسی دعوت ایتملری وانك دخی بودعوتی قبول ایله حکومت موضوعۀ دولت علیه یی الغا، واتحادی اعلان، وتدابیر عسکریه یه قیام ایلمسی ، حقوق دولت علیه یه تجاوز وبرلین عهدینی اخلال ایتمك و سوء مثال ویرمك دیمك اوله رق شو حاللرك درکار اولان وخامت و اهمیتی ایجابنجه بر تدبیر احسن و عاجل بولنمسی ایچون پك چوق مباحثات جریان ایدرك نتیجه سنده، چونکه بومثللو حادثاتده اتخاذ اولنه جق تدابیر اوچ صورتدن عبارت اولوب بری حصراً تدابیر دیپلوماتیقیه ، و دیکری ینه حصراً قوۀ عسکریه یه مراجعت اولنمسی، واوچنجیسی هر ایکیسنك برلکده اجراسی اوله رق موضوع بحث اولان بلغارستان اتحادی تشبثاتنك کسر و ابطالنده مقصد دولت علیه نك تأمین اولنه بیلمسنه ایسه منحصراً تدابیر دیپلوماتیقیه کافی اوله میه جغی کبی شرقی روم ایلینك آسایشی تهدید اولندقده دولت علیه نك اورایه عسکر ادخالیله بعده یالکز استانبولده اولان سفرایه اخبار کیفیت اولنمسی برلین عهدنامه سی احکامندن بولنمسنه نظراً بو بابده تدابیر دیپلوماتیقیه نك تدابیر عسکریه دن صکره اتخاذ اولنمسی طبیعی کورندیکندن مضمون عهده وحقوق طبیعیۀ دولته توفیق معامله ایدلمش اولمق وبرده پرنسك فلبه یه ورودنده کندوسنك وکندوسنه منتظر اولان اهالینك تشبثلرینی قارشولامق مطالعاتنه مبنی درحال ادرنه دن شرقی روم ایلی یه سوق عسکره مبادرت و برطرفدن قوۀ ظهریه یه مسارعتله سفیرلره دخی اعطای معلومات اولنمسی تفکر قلنمش اولدیغی حالده ادرنه ولایتنده موجود عساکر شاهانه متفرق مواقعده بولندیغی کبی انلرك سوق حالنده یرلرینه قونه جق و قوۀ الظهر اوله جق عسکرك جلب و جمعی دخی براز وقته محتاج اولدیغی طرف عسکریدن ویریلان توضیحاتدن آکلاشلمسی، وپرنسك دخی بوکون فلبه یه مواصلتله اوراده کی اهالی وعسکرله برلشمش و حکومتی ید اداره سنه المش اولمسی، و پرنسك حرکاتنه دولتلرك موافقتی علائمی کورلمسی، برطرفدن دولتلره مراجعت اولنمسی و برطرفدن دخی تدابیر دیپلوماتیقیه نك نه نتیجه حاصل ایده جکی مجهول بولنمسنه و خارجیه نظارتنك تذکره سنه ملفوف اوراقك مزایاسندن وبوکون قوماندانلقدن طرف سرعسکری یه وارد اولان تلغرافدن بلغارلرك حدودی بیله تجاوز افکارنده بولندقلری آکلاشلمسنه بناءً عساکر شاهانه نك جهت عسکریه جه کوریلان نقصاننك جلب وجمعیله لدی الحاجه ادرنه ولایتندن ایلرویه سوقه صالح حاله قونلمسنه مسارعت قلنمسی، ایجاب ایتمش وبو صورتله اتحاد افکار حاصل اولمش اولدیغندن دول معظمه نزدنده اجراسی مناسب کوریلن تشبثات حقنده سفرای سلطنت سنیه یه یازلمسی تذکر اولنان تلغرافنامه نك مسوده سی لفاً و سالف البیان تذکرۀ نظارتله ملفوفاتی و بلغارلرك اهالئ اسلامیه حقنده تعدیاته باشلادقلرینی حاوی ادرنه والیسندن بوکون آلنان تلغرافنامه معاً تقدیم قلنمشدر .

پرنسك تلغرافنامه سی اوزرینه ایجاب ایدن معامله یه کلنجه ، مذکور تلغرافنامه نك خلاصه سی بلغارستان وشرقی روم ایلی اتحادینك طرف اشرف حضرت پادشاهیدن تصدیق بیورلمسنی مبین اولوب حقوق حکمرانئ دولته وبرلین عهدینه مغایر اولان بویله بر اشعارك تصدیق اولنه مامسی طبیعی ایسه ده کندوسنه درحال رداً جواب یازلمسنده بعض محاذیر تخطر اولنوب از جمله ادرنه ولایتنده وبلغارستان و شرقی روم ایلی ایله همحدود ولایتلرده الیوم موجود اولان عساکر شاهانه نك نقصاننه نظراً پرنسك وبلغارلرك مروی اولان تشبثات تجاوزکاریلرینی توسیع ایتملری محتملاتدن بولندیغندن، و مذکور تلغرافه جواب ویرلمامسی محتویاتنی دولتك قبول ایتدیکنه دلالت ایده میه جکی بدیهی اولدیغندن، تشبثات دیپلوماتیقیه و عسکریه مزك نتایجنه تعلیقاً شمدیلك مذکور تلغرافنامه یه جواب یازلمامسی متحداً تصویب ومذکور تلغرافنامه ایله خارجیه نظارتندن مصدق ترجمه سی لفاً تقدیم قلندی .

بالاده تقدیم اولندیغی بیان اولنان تذکرۀ نظارته ملفوف اوراقدن یالکز برلین سفارت سنیه سنك تلغرافنامه سنده مندرج ایکی فقره که بری طرف اشرف حضرت پادشاهیدن روسیه ایمپراطورینه نامۀ همایون یازلمسی و دیکری پرنس بسمارق نزدنده اجرای تشبثات ایچون کندوسنه مأذونیت ویرلمسیدر ، روسیه ایمپراطورینه نامۀ همایون تصدیری حالنده آلنه جق جواب موافق مقصد اولور ایسه فبها، اولمیوبده بلغارستان اتحادینك تصدیقنی توصیه یولنده اولور ایسه بونی یا قبول ویا رد ایتمك لازم کلوب قبولی شقیکه برلین عهدنامه سنك دولت علیه یه تأمین ایلدیکی حقوقك بالاختیار ترکی دیمکدر ، بوصورت ناقابل اولدیغی کبی ردی صورتی دخی ایمپراطور مشارالیهك حب نفسنه طوقنه رق ایشی مشکلاته دوشوره جکندن ایمپراطور مشارالیهه نامۀ همایون یازلمسنده کی اخطار منفعت دولتی استحصاله صالح کوریله مامش، وپرنس بسمارق نزدنده اجرای تشبث ایچون سعید پاشانك ایستدیکی مأذونیته کلنجه، پرنس مشارالیهه مراجعت ومعاونتی جلبه صرف ماحصل غیرت اولنمسی پك یوللو اولوب بو دخی سفرای سائره صره سنده کندوسنه کوندریله جك تعلیماتله حاصل اوله جغی درکار بولنمش اولنقله ، صور معروضه نزد همایون حضرت پادشاهیده دخی تصویب بیورولدیغی حالده مذکور تلغرافنامه مسوده سنه کوره سفرای دولت علیه یه اجرای تبلیغات اولنمسنك خارجیه نظارتنه و تدابیر عسکریه جهتنك طرف سر عسکری یه حواله سی بابنده فی ۱۱ ذی الحجه ۱۳۰۲ و فی ۹ ایلول ۱۳۰۱

عثمان نوری ابراهیم ادهم احمد اسعد محمد سعید
حسن فهمی محمد عاکف محمد عاصم حسن حسنی
محمد کامل عبداللطیف صبحی علی صائب
علی شفقتی مصطفی ذهنی رائف مصطفی

[۱] اشبو مضبطۀ خصوصیه ده مهرلری بولونان ذواتدن کامل پاشا صدارته نصب ، عارفی وسرور پاشالرده شورای دولت ریاستی وعدلیه نظارتی ایله هیئات جدیدۀ وکلایه ادخال اولونمشلر ایکن احمد مختار پاشانك تشکل ایدن هیئاتدن خارج براقلمه سی جای نظردر . احتمالکه بوده مشارالیهك متعاقباً تعیین اولوندیغی مصر قومیسرلکنه نصبی نزد شاهانه ده اولدن مصمم اولمه سندن منبعثدر.

وارشوه‌ده

فردريق شوپه آبده‌سى

لهستان حكومتنك مركز اداره‌سى اولان وارشوه‌ده ، حكومت طرفندن موسيقى شناس « شوپن » نامنه ركز ايتديرلمش اولان آبده‌نك كشاد رسمى ١٤ تشرين ثانيده پارلاق بر صورتده اجرا ايدلمشدر . موسيقى عالمنده شوپن نامى دائما تقدير وحرمتله ياد اولونور. جهان‌شمول برشهرتى واردر. هيكلتراش ژيمانوفسكينك محصول يدصنعتى اولان آبده موسيقى شناسك شهرتيله متناسب دوشمشدر .

بسته‌كار وپيانيست «فردريق فرانسوا شوپن » ١٨٠٩ده وارشوه جوارنده بركويده دوغمش، ١٨٤٩ده پارسده وفات ايتمش ، آنجق قرق سنه معمر اولمشدر .

رومانتيك، اك ده‌رين حسياته نافذ اولان موسيقيسى: والسلرى، مازورقالرى، كيف، هوس، وجدال كبى پارچه‌لرى، بالخاصه جنازه مارشى مدنى عالمك هر كوشه‌سنده معروفدر .

وارشوه‌ده «شوپن» ك هيكلى اطرافى آغاجلرله محاط بر ميداندە و بويوك بر حوضك كنارنده ركز ايدلمشدر . اجرا اولونان مراسمه بر چوق مملكتلردن و موسيقى شناسلردن هيئتلر گوندرلمشدر . موسيقى شناسه حرمت و لهستان حكومتنك دعوتنه اجابتله بر هيئت مرخصه اعزام ايتمش اولان حكومتلر شونلردر : آلمانيا، آوستريا انگلتره ، ايتاليا ، روسيه ، اسوچ، اسويچره، نوروج ، اسپانيا ، بلچيقا ، مجارستان، ژاپونيا، دانيارقه ، فنلاندیا ، چه‌قوسلوواقيا ، يونانستان ، بونلردن باشقه برچوق موسيقى جميتلرينك مرخصلرى.

كشاد رسمنده برچوق نطقلر ايراد اولونمش، تام بو صيراده موسولينيدن كلن مؤثر ومهيج بر تلغرافنامه اوقونمش ، حاضرون اوزرنده بر تأثير حاصل ايتمشدر . مختلف مملكتلردن كلن هيئتلر آبده‌نك اطرافنه جلنكاروضع ايتمشلردر . موسيقى نامنه پاپيلان بو مراسمده حساسيت و صميميت حاكم اولمشدر .

لهستانك مركزى وارشوه‌ده موسيقى شناس « فردريق شوپن » نامنه ركز اولونان آبده‌نك كشاد رسمى.

شمندوفرلرده محبوس نعلنه مخصوص اولارق پاپلمش اولان دميرواغونك داخلى منظره‌سى.

اولبابده صادر اولان ارادهٔ سنيه صورتيدر

اشبو صورت مصدقه‌نك نسخهٔ اصليه‌سى اولان مجلس وكلا مضبطه‌سى ملفوف اوراق متفرعه ايله برابر منظور عالىٔ حضرت پادشاهى اولەرق سفراى سلطنت سنيه‌يه كشيده‌سى لازم كلان تلغرافنامه‌نك شو يولده يعنى مذكور تلغرافنامه‌ده محرر عباراتدن (اختلالى تكين) يرينه (شو حال شورشى دفع) و (عسكرله مداخله‌يه قرار ويرمشدر) يرينه وظيفه عهديه‌يى فعلاً اجرايه كندوسنى مجبور كورير) و(مع مافيه) يرينه (برنسك دول معاهده طرفندن تعين اولنان وظيفه‌نك حدودى خارجنه چيقه‌رق فلانيه عزيمتله مملكتده بر حال خطرناك وجوده كتيرمش اولمسندن طولايى كندوسنى وظيفهٔ اصليه‌سى دائرسنه جلب وارجاع ايچون حكومت سنيه قابينه‌لرى مراجعتله وساطت خيرخواهانه‌لرينى طلب والتماسه لزوم كورمشدر. برلين معاهده‌سى دولت عليه‌نك دوست و متفق بولنان دولتلرك اتفاقيله حاصل اولمش بر سند رسمى بولنديغى حالده احكامنه مغاير اولەرق وقوعه كلان اشبو حركاتدن دولت عليه قدر دول مشارالهمك دخى متأثر اولەرق محافظهٔ احكامنه متفقاً صرف مساعى ايليه‌جكارنده شبهه‌مز يوقدر. بناءً عليه طلب واقعمزك دولتلر طرفندن مساعده‌كارانه تلقى ايديله‌جكنى قويا اميد ايلكده‌يز. اشبو جزم و اعتقاده مبنى تزدنده بولنديغمز دولت ايله سائر دول ممضيه‌يه مراجعت ايدرز . اشبو تلغرافنامه‌نك بر صورتى خارجيه نظارتنه اعطايه مأمورسكز) [١] عباراتنك درجيله تعديل اولەرق همان كشيده‌سى ، وبر نسخه‌سنك دخى خارجيه نظارتى طرفندن تعيين اولنه‌جق بر مسلمان وصادق مأمور واسطه‌سيله درسعادتده بولنان سفراى اجنبيه‌يه قرائت ايتديرلمسى و جهت عسكريه‌جه دخى ترتيباته تشبث اولنه‌رق طرف سرعسكريدن ترتيب و سوق اولنه‌جق عساكر نظاميه وردىفه‌طوپجى و سوارى و پياده طاوارلرى ترتيب ايدلدكجه پيدرپى عتبهٔ عليانى‌ملوكانه‌يه عرض كيفيت اولنه‌رق شرفصدور اولنه‌جق امر و فرمان همايون حضرت پادشاهى وجهله حركت ايدلمسى ، و هرحالده معاذالله تعالى ايلرودە مشكلاتى وتهلكه‌يى ووخامتى ويوك برمحاربه‌يى منتج اوليه‌جق صورتده دولت وسلطنت سنيه‌نك هردرلو تهلكه‌دن وقايه‌سى خصوص معتنا بهاسنه زياده‌سيله اعتنا ودقت ايدلمسى مقتضاى امر وفرمان همايون حضرت خلافتپناهيدن بولنمش، وبونلرك بروجه دلخواه عالى و قلب عالىٔ حضرت خلافتپناهى‌يه هيچ بر گونه راحتسزلك واندیشه كليه‌جك صورتده حسن صورتله اجراسى مسلم اولان صداقت ودرايت فخيانه‌لرندن منتظر بولنديغى دخى سلام سعادت انجام حضرت شهنشاهينك تبشيريله علاوةً اراده بيورلمش اولغله اولبابده ١٢ ذى‌الحجه ١٣٠٢ و١٠ ايلول ١٣٠١

على رضا

بشنجى انفصالى

واستانبولده برنجى ارمنى وقعه‌سنك ظهورى

بر زماندن برى روسيه جهتندن كچن ارمنى قوميته‌لرى طرفندن آناطوليده پرپر وقوعات احداث ايدلمكده اولديغى كبى بالآخره تبليس ولايتنك صاسون قضاسنده حادث اولان وقعه وبوكا قارشى اجرا قلنان معاملهٔ تنكيليه اوزرينه‌ده ايش بر مسئلهٔ

[١] قوس ايچنه آلنان عبارات عارف وكامل واحمد مختار وسرور پاشالر طرفندن تقديم اولونان مضبطهٔ خصوصيه‌دن عيناً اقتباس ايدلمشدر .

سياسيه شكلنى آلمش ايدى. استانبولده دخى منفرد وقوعات اكسيك اولمايوب ارمنيلردن حكومته طرفدار او- لانلر و يا اخبارا ته بولونانلر قوميته‌لر طرفندن تهديد واتلاف اولونمقده ايدى . بو صره‌ده ينه قوميته رؤساسنك اثر ترتيبى اولەرق ارمنيلرك قوم قاپوده پطريقخانه كليسياسنده اجتماع و ضابطه مأمورلرندن برينى اتلاف ايدوب قيامه ابتدارايله دكلرى، وباب عالى‌يه هجوم ايچون سلطان محمود تربه‌سنه طوغرو ايلرولەمكده بولوندقلرى و برطاقمنك ده‌قدرغه وسلطان احمد ميدانلرنده طوپ لانمش اولدقلرى خبرى باب عاليده و استانبولك هر طرفنده شايع اولدى . صدراعظم سعيدپاشا باب عالى‌يه كلنجه انجمن وكلايى طويلا- يوب اواثناده ورود ايدن ضبطيه ناظرينك افادتندن ارباب قيام باب عالى‌يه هجوم ايده‌جك اولورسه موجود پوليس وژاندارمه قوتنك عدم كفايتى جهتيله معاونت عسكريه‌يه احتياج بولوندينى و باب عاليده بو بلوك قدر عسكر موجود ايسه‌ده آنلرك ده فشنكلرى اولمادينى آكلا- شيلمه‌سيله احتياطاً برطابور عسكرك باب عالى جوارنده بولوندير لمه‌سنى داخليهٔ ناظريله بالمذاكره مقام سر عسكرى‌يه تلغرافله مكرراً يازمش ايسه‌ده عسكر كوندرلمه‌يوب كيفيتك مابيندن استيذان ايدلمه‌سى اوزرينه باب عالى‌يه تبليغ اولونان ارادهٔ سنيه‌ده قيل وقال وقوعنه محل قالمامق ايچون عسكر جلبنه حاجت اولمادينندن پو- ليس و ژاندارمه رفا- قتنده عسكرى قوللر ترتيب اولونەرق لازم كان محللرده بولوندير لمه- سى، وقان دوكولمك- سزين جميتلرينك طا- غيدلمه‌سى، و مشوق فساد اولانلر اصولنه توفيقاً دردست ايديله‌رك تحت استنطاقه آلنوب حقيقت حالك تبين ايتديرلمسى، وايشك برآوروپامسئله‌سى شكلنى آلمه‌سنه ميدان براقلما- مه‌سى امر اولونمشدر. جهت عسكريه‌جه او يولده قوللر ترتيبندن ده امتناع ايدلمه‌سيله ضا- بطه‌جه مرتب ژاندارمه قوللرى وپوليسلر معرفتيله وقوعبولان تضييقات وحكومتجه پطريقخانه‌يه مأمورلر اعزاميله وبيانناممه‌لرنشريله ارباب قيامه اجرا قلنان وصايا و اخطارات اوزرينه اجتماعلرى طاغيدلمش و مسلحاً ژاندارمه وپوليسه قارشى طورانلر دردست ايدلمش ايسه‌ده ارمنيلر استانبول، غلطه، طوپخانه، وترسانه طرفلرنده، و قاضى كوينده طاقم طاقم طولا- شەرق اهالىٔ اسلاميه‌يه ، اونلرده ارمنيلره، تسلطدن خالى قالمامه‌لريله وقوعات ايرتەسى و دها ايرتەسى كون و كيجه‌ده دوام ايتمشدر . بدايةً عسكر چيقاريله‌رق و عسكرى قوللر ترتيب ايديله‌رك ارائهٔ سطوته ايشك دفعةً اوكى آلنمق قابل ايكن بوصورتله كوستريلن تعللات تمادىٔ وقوعاتى منتج اولمشدر.

— مابعدى وار — **على فؤاد**

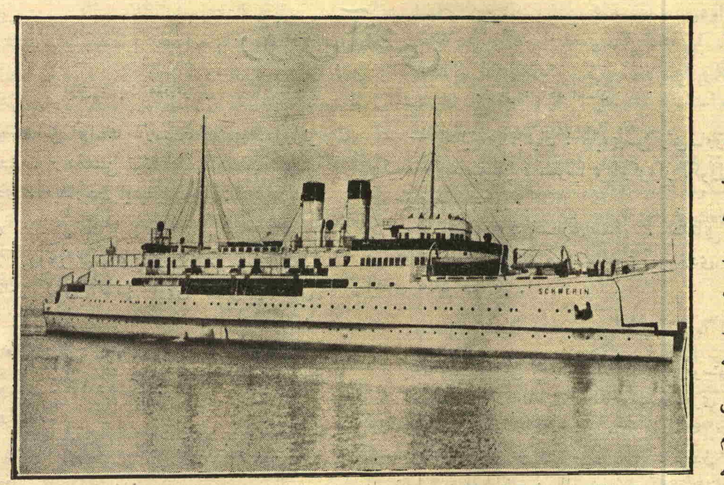

شمندوفر قطارلرينى طاقيله نقل ايدن يكى بر واپور

اخيراً آلمانياده بالطيق دكزنده ايشله‌مك، شمندوفر قطارلرينى ـ ارابه واپورلريمك بويوك سيستمى- طاقيله نقل ايتمك ايچون بويوك وكوزەل بر واپور انشا ايدلمش، بوسنه كانون اول ابتداسندن اعتباراً سيروسفره باشلامش‌در . واپور ، آلمانيانك شمالنده، بحر بالطيق ساحلنده « مكلنبورغ شوه‌رين» داخلنده «وارنه مونده» ليمانيله بونك قارشيسنده لالاندآطه‌سنك منتهاى جنوبيسنده « كيدوسه‌ر » ليمانى آراسنده تقليات ياپمقده‌در. بو واپور، مكلنبورغك مركز اداره‌سنه نسبتله ، شوه‌رين» تسميه اولونمش‌در. واپورك باش طرفى علم و صنعتك صوك ترقياتندن استفاده ايديله‌رك آچيلير، قاپانير ، قطارلرك قولايجه دخول وخروجنه مساعد بر صورتده ياپلمش‌در .

مشهور فيلم آرتيسلرندن مادموازل « ألفا برينق » ژامابيق آطه‌سنده اورمانلر ايچنده برغوريل مايمونك تجاوزينه اوغرادينى زمان

رسمه باقيلنجه بردن بره هيجانه دوشولور . چونكه ژامابيق آطه‌سنده غوريل مايمونلرينك سوروسايله كويلره هجوم ايتمكدەرى، كنچ قيزلرى قاپوب اورمانلره قاچيرمقدەرى، هفته‌لرجه آيلرجه قيزلرك مايمونلردن قورتولامادقلرى صيق صيق ايشيدىلن حكايه‌لردندر. فقط بورسمه باقدقده هيجانه دوشمكه محل يوقدر. زيرا ، بر فيلمدن برصحنه‌در. غوريل مايمونى كرچكدن بر مايمون دكلدر. مايمون پوستنه بورونمش بر سينه‌مأ آقتورى‌در .

روس آتشی

مؤلفی : پول هوریغو مترجمی : احمد احسان

پیه‌ر دولابك ایچنده لوبانك ایکی اثوابنك آره‌سنه کیردی . اثوابلر حالا قادینك قوقوسنی ویریوردی . بر دانه‌سنی قوقلادی ، البسه‌نك ایچنده صاحبنك بولنمیشنه تأسف ایله‌دی . دیشاریدن ایشیدیلیوردی :

— بونژورکوزل مادام !

پیه‌ر دولابك آره‌لغندن کورویوردی ؛ کلن قرمزی صاچلی ، کوزل کینمش ، قولاقلرنده ایری الماس کوپه‌لر طاقیلی اوفاق جثه‌لی بر قادین ایدی . دییوردی‌که :

— مکتوبکزی آلنجه همان کلدم ؛ سزه خدمت ایتمك ایسترم .

مسافر عجله سوز سویلیوردی . لوبا دیدی‌که :

— مادام ، ایشته یوزوك ...

— کوزل بر یاقوت ! یازیق‌که بونلرك قیمتلری دوشکوندر ...

— بن یاقوتلر چوق قیمتلی صانیوردم ...

— اوت، باشقه مملکتلرده بلکه... فقط بوراده سز روسلر چوقلق اولدیکز ، چوق مجوهر صاتیورسکز ...

— یکی صوکره ؟..

— نه دیکیکز ، دیدمیا؟ سزه خدمت ایتمك ایسترم، سزی‌سودیکم ایچون بو یوزوکه ایکیوز لیره ویره‌بیلیرم ...

— هپسی بوقدرمی ؟

— نه دیمك بو قدرمی ؟ دها فضله قابل دکل ...

پیه‌ر دولابده حساب ایله‌دی ؛ ایکیوز لیره دیدیکی پاره او زمانکی بورسه‌یه کوره بیك سکز یوز فرانق طوتیوردی ؛ حالبوکه یوزوکك قیمتی اك آشاغی سکز بیك فرانق ایدی .

لوبا سویلیوردی :

— مادام ، بو یاقوت خاقه‌سز اوله‌رق محاربه‌دن اول اوچ بیك روبله‌یه آلنمشدر ...

— خاقه‌نك ذاتاً قیمتی یوق‌که ... هیچ موده دکل ! صاتمق‌ایچون خاقه‌یی دکیشدیره‌لی ... دیدمیا ، مقصدم سزه خدمتدر ...

مسافر قادین کیتمك ایچون برحرکت کوستردی . لوبا اصرارایله‌دی :

— مادام ، عجله ایتمیکز ... دوشونکز ...

— نم دوشونه‌جك برشیئم یوق ... سزی‌ده صیقیشدیرمق ایسته‌مم . سز دوشونکز ! بن صوکره ینه کلیرم ...

لوبا قپونك یانته قدر کلدی :

— ویریکز ایکیوز لیرایی ...

یاقوت یوزوك مسافر مادامك چانطه‌سنه دوشدی ، ماصه‌نك اوزرینه ایکی‌یوزلك تورك قائمه‌ی قونولمش‌ایدی . قادین دیوردی‌که :

— کلدیکمه بیله نادم‌اولدم ... ایشم‌چوق ، یوزوکی صرف سزك‌کوزل خاطرکز ایچین آلیورم ... هانی خدمت اولسون‌دیه ...

قادین کیتدی . پیه‌ر دولابدن چیقدی ؛ پك‌حدتلی‌ایدی :

— چوق عجله ایتدیکز ! یوزوکی قویومجیلره‌بیله بش آلتی بیك‌فرانقه صاتمق قابل‌ایدی ...

خیر پیه‌ر ! بن‌شیمدی صاتمه‌ایدم، شیطان قاری بر هفته‌صوکره کلیر و بلکه یوز اللیدن زیاده ویرمزایدی .

— زوکورت اولدیغمه بو دقیقه‌یه‌قدر عمرمده متأسف اولمه‌دم . آه زنکین اولسه‌ایدم ، درحال برلکده کیدردك ...

— نره‌یه ؟

— ایتالیایه ...

— ایتالیایه‌می ؟ خیال ! هایدی‌سن‌آرتق‌صاووش ! یارین‌کوروشورز. بوکیجه بولوشه‌میه‌جغز ، معلومیا ، بالوکزوار .کوزل اکلن! بنی‌اونوتمه... بنی سویورسك دکلمی ؟

پیه‌ر باشیله اوت اشارتی یاپدی . دلیقانلی قادینی محبتله اوپدی ، قوجاقلامق ایستیوردی ، لوبا ، مقاومت کوستردی ، اونی قپویه‌قدر تشییع ایتدی ، قپو قاپاندی .

١٠

پیه‌ر بالو کیجه‌سی ایچون کیفنه اویار بر قوستوم هنوز بوله‌مامشدی . ژونیان ایله آرقداشلری استانبولك یکیچری موزه‌سی مدیرندن اسکی تورك اثوابلری تدارك ایتمشلردی . بو موزه‌نك مدیری مونیخده تحصیل کورمش آچیق‌فکرلی بر کنج‌تورك ایدی . بوندن بر دانه‌ده پیه‌ره ویرمك ایستدیلر . پیه‌ر یکیچری البسه‌لرینك آغیر ودانسه الویریشلی اولمدیغنی بیلیوردی ؛ آلمدی .

بو مسئله‌ده پرنس پیه‌رك امدادینه یتیشدی . پرنس پیه‌ری آرتق جدی حمایه ایلیور ایدی . او بالوده دلیقانلی‌یی احبابلرینه طانتمق و رهبرلك ایتمك ایستیوردی .

پیه‌ر بر قاچ دفعه دها پرنسك قندیللیده‌کی یالیسنه کیتمش و هر دفعه‌سنده بو اسکی تورك یالیسنه ، ایچریسنك مفروشاتنه و حیاتنه مجلوب اولمش ایدی . پیه‌ر روم ایلی یاقه‌سندن بیندیکی قایقله بوغازه آچیلنجه قندیللیده‌کی قرمزی یالی‌یی اوزاقدن کورر ، یالینك پنجره‌لرنده‌کی قفسلره ، شرق‌کاری پرده‌لره حیران اولوردی .

بوغاز ایچنك قایقلری بیله دکشمشدر . اسکی محررلرك تصویر ایتدکلری او اینجه ، نارین ، ظریف ایکی اوچ چفته بوغاز ایچی قایقلرینك شیمدی یالکز اسمی قالمشدر ، عادی صندالره ، بالقجی صندالرینه‌بیله قایق‌دیورلر!

بوغازك ایکی قیسنده‌کی داغلری ، اونلرك زمرد رنکلرینی ، قرمزی طوپراقلرینی ، قیلرده‌کی شرق اولرینی پیه‌ر سیر ایدرك قایقده ایلریلیور ؛ صوکره بوغازك اك کوزل تپه‌لرینه بر طاقم آمریقالی متشبثلرك قوردقلری غاز وبنزین ده‌پولرینه قیزیوردی ...

یالی‌یه یاقلاشیورلردی ؛ ریختیم ، آرقه‌سنده‌کی بویوك قپو کورولیوردی. قایق یاناشدی . پیه‌ر ریختیمه آتلادی ، ایکی باصامق مردیون چیقدی ، بویوك بر قپودن جسم حولی‌یه کیردی . بوراسی بیاض مرمر دوشه‌لی ، آیدینلق ، و اطرافی جاملی ایدی . صاغنده‌کی بویوك یمك اوطه‌سی کاملاً بوغازه ناظر ، یوقاریدن کلن آقینتی صولرینی قارشیلیور . صولده بویوك بر مسافر اوطه‌سی... اوطه‌نك آلتنده‌کی‌قایقخانه‌دن دکزك چارپنتیسی ایشیدیلیور. آرقه‌طرفده یالینك باغچه‌سی‌خفیف یوقوش‌حالنده دوام ایدرك سوقاغه‌قدرکیدر . آلت قاتده‌کی مرمرحولینك برکنارینه قورولمش‌اولان چفته مردیون‌یوقاریده بویوك صالونه‌چیقار، بونك طاوانی اسکی تورك‌معماریسی اصولنده‌سوسلنمشدر. کناره‌ده‌کی اوفاق برصالون پرنسك حجره‌سیدر ؛ پرنسك حجرهٔ اشتغالنك پنجره‌سی دکزی وقارشی طرفده‌کی ، استانبولك فتحی زماننده قلعه روم ایلی حصارینی کورر . روم ایلی حصارینك اتکلرنده ، ریختیم آرقه‌سنه صره‌لنمش تورك مزارلغی واردر ؛ آناطولیدن روم ایلی‌یه کچوب استانبولی فتحه کیدن ایلك تورك عسکرلرینك مزارلری بوراده کوریلور .

کونش باتیور ، روم ایلی حصار قوله‌لری غروبك اولا قرمزی ، صوکره لیلاق رنکلری ایچنده قالیور ؛ آقشام کولکه‌سی یواش یواش قلعه‌نك برجلرنی صاریور ؛ بو فوق‌العاده منظره‌یی سیر ایدرکن پرنسك سوزلرینی‌پیه‌ر ، دیدیکمز اوفاق صالونده‌دیکلیورایدی. صالونك دیوارلرنده پرنسك بر چوق طانیدقلرینك رسملری واردر ؛ بونلرك بعضیلری دنیایه وداع ایتمشلردر . ایچلرنده استانبولك چکیردیکی انقلاب سنه‌لرنده و محاربه‌لرده

پك کنج ایکن مفکوره‌سی اوغورینه اولومه قاووشانلرده واردی . اوراده عسکر ، رسام،کیمیجی ، محرر کبی متفکرلرك رسملرینی بولورسکزکه هپسی بو مهمانواز یالینك مسافرلکنی ایتمشلردر . پرنسس بوتون خاطره‌لریله دولو اولان یالیسنی چوق سوه‌ر واستانبوله مفتوندر . او ، غربه پك فنا نظرله باقار . پرنسك خصم واقرباسی ، صره ایله آوروپادن کلوب یالیده مسافر اولورلر ، صوکره کلدکلری شهرلره دونرلر کیدرلر . قادین مسافرلرینی آغیرلار ، بوراده‌حضور وسکون ایچنده‌اوطورر. پیه‌ر، اونکله قونوشدیغی زمان، سز بوساکت عزلتکاهك پارلاق کونش ایشیغیسکز دیردی .

* * *

— سزه بر ماکدونیا کویلی اثوابی ویره‌یم. اینجه کتندن یاپیلمشدر، اطرافی قرمزی ایشلمه‌لیدر . اثوابك یشیل کمرینه شو خنجری کچیریکز ؛ خنجر بکا پك قیمتلی بردوستمدن یادکار قالمشدر ...

پیه‌ر اثوابی اویدیردقدن‌صوکره راحت دانس ایلیه‌بیله‌جکی آیاق قابلری آرادی . ذاتاً بك‌اوغلنده بوتون البسه‌جی وآنتیقه‌جی مغازه‌لری بوبالو ایله مشغول ایدیلر. صوکره باشنه صاره‌جق برده صاریق لازم ایدی . بونلری بولمق ایچون پیه‌ر برقاچ مغازه دولاشدی .

بو نوع مغازه‌لرك صاحبلری هپ اختیار یهودیلردر ، انصافسزدرلر . یردن تمنالر ، التفاتلر صاوورلر، صوکره مشتری‌یی دکانك ایچریسنه چکوب قهوه وسیغاره اکرام ایدرلر ، چشید چشید قماشلر ، تسبیحلر ، آنتیقه‌لر ، نارکیله‌لر ، چبوقلر ، له‌کن ابریکلر ، پابوجلر میدانه چیقار . دها صوکره حیله‌لی بخارا خالیلری ، یامه‌سنی سزك کوره‌میه‌جککز بلوج سجاده‌لری یاخود دها عجمی ایسه‌کز آلمانیاده درسدندن یکی کلمش ساخته شیروان خالیلری‌یرلره سریلیر . بوایشیقلر آراسنده آره صره‌حقیقی برپارچه بولورسکز.

قوجه شرق ! استانبولدن تا ایرانك، افغانك‌ایچرلرینه‌قدر دائما شعرکبی خالیلر وسجاده‌لر ایشله‌ر ، بونلر زنکین ، آهنکلی ، ساده وزینتلیدر ... او مملکتلرك لاهوتی اللری وخلقةً صنعتکار دوغان و صنعتکار اولدیغنك فرقنده اولمیان مخلوقلری بوبدیع اثرلری دائما میدانه‌کتیرر . اونلرشاعردر. شعرلرینی اوقویه‌جق یرده ایشله‌ر . مشتاقلرینك آیاقلری آلتنه سه‌رر !

بوتون بونفیس اثرلرك فیأتلری مشتریسنه کوره دکیشیر ... بازارلق اوزون سورر ! مشتریلر هیچ بیلمیورسه ایستیلن فیأتك اوچده برینی ویرر ... دکانجی غریب تکلیفلر ایدر ، افندم‌سز آلیکز، شاید خوشکزه کیتمزسه صوکره برباشقه‌سیله دکیشدیریرز دیر ! نهایت فیأت تقرر ایدر ؛ اختیار یهودی سزی دکانك قپوسنه قدر کتیریر و ضرر ایتدم ، سفتاح اولسون ده ویریورم دیه یمنلر صاوورور ....

— مابعدی وار —

کوچوك وکرچك برحکایه:

برفرانسز محرره - برلینده برکیجه

پارس ایله برلین آراسنده تأسیس اولونان هوائی خطك کشاد رسمنده ، ایلك سفرنده بولونمش اولان فرانسز محرره‌لرندن مادام «لوئیز فورفاویه» بو سیاحتی ، برلینده کچیردیکی کیجه‌یی شویله حکایه ایدییور :

پارس- برلین هوائی خطنك کشاد رسمنده، ایلك سفرنده «تان»و« آنال » غزته‌لرینك مخابری، « پارس‌ایله برلین‌آراسنده هوائی رهبر»رساله‌سنك مؤلفی صفتیله حاضر بولوندم .

کوزه‌ل برسیاحت.شمالی فرانسه‌دن«آرده‌ن»لر اوزرندن کچدك . معظم أکس لاشاپه‌ل شهرینی، قولونیا قاته‌درالنك سیوری قله‌لرینی ، « ئه‌سه‌ن » قروپ‌فابریقه‌سنك‌دومانلرینی، وه‌سنفالیافابریقه‌لرینك متعدد باجالرینی فرق ایدییورز . نهایت اطرافی اورمانلرله محاط برلین شهرینه واصل اولویورز . یکی برشهر . سوقاقلری بری برینه عمود.. هرشیء خط‌مستقیم اوزرینه‌تنظیم‌ایدلمش.سمانك‌یوکسکلرندن پارس برپاسته‌ل رسمه ، لوندره‌ده اوفورت رسمه بکزه‌دیلیر. برلین ایسه برهندسه پلانی‌در.چوردلر بو انتظامیله‌برابرلطافت‌دن عاری دکل‌در.دیوارلرك سنجابی رنکلریله داملرك قیرمزی‌رنکلرینك اختلاط وامتزاجی بر رسامه خوش کورونور . پارقلرك ، ایکی طرفلی آغاج دیکیلمش یوللرك خوش کورونه‌جکی کبی ..

برلینده طوپراغه آیاق باصینجه انکسارخیاله اوغرامادم . اوزون ودوز سوقاقلرنده ثروت ، فعالیت کوزه چارپیور . « اونته‌رده‌ن لینده‌ن»ده - برلینك بویوك بر جاده‌سی - اقشام اوزری ، غروبك طاتلی‌رنکلریله افقی سوسله‌دیکی برزمانده مکلف اوتوموبیللر سرعتله کچیور . کنیش یایا قالدیریملرنده ظریف قادینلر آوستریادن کتیرلمش آیاق قابیلری ایچنده‌کی آیاقلرینه قیصه قیصه‌آدیملرله حرکت ویریورلر . اینجه ایپك چورابلرله مستور بالدیرلرینی تشهیر ایدییورلر .

بو سوسه وزینته وبو درجه ظرافته‌رغماً عجبا برلین‌ده خلق نیچون پك آز کولییور ؟ بونکله برابر برلینلیلرذوق‌وصفادن خوشلانمیورلرده‌دکل..

اقشام یمکی زمانی ایدی . « اونته‌ر ده‌ن لینده‌ن » بویوك بر لوقنطه‌یه کیردك . اون بش موسیقه‌جی‌دن مرکب اورکستره بزی کورونجه «نم کوزه‌ل پارسم » هواسنی چالمغه باشلادی . بزه قارشی کوزه‌ل بر جمیله ایدی ؟ سه‌ویملی بر رسم قبول ..

ماصامزی انتخاب‌ایتدك. یرلریمزه‌اوطوردق. اطرافمزده‌کی ماصالردن چیفتلر دانسه قالقدی . مؤسسه‌نك مدیری یانمه کلدی . قاریشیقجه بر فرانسزجه ایله، دانس ایتمك ایسترسه‌م مؤسسه‌نك دانسورلری آمریمه آماده اولدقلرینی سویله‌دی .

موسیقه‌صوصنجه چیفتلردن‌برطاقمی آییریلدی. یرلرینه کیتدی. بر طاقمی‌ده برلکده یمك یدکاری ایچون کندی ماصالرینه کلدیلر. کندیلرینی بکله‌ین بوت قیزارتمه‌لرینه قاووشدیلر .

بو صیراده قاپی آچیلدی . برلینلی بر عائله بولوندیغمز صالونه کیردی . بابا ، آنا ، قیز. بو عائله‌نك حال وطوری کندیلرینه بویوك بر حرمت جلب ایدییوردی . ظرافت حتی لطافتلری‌ده‌جالب دقت‌دی .

پدرك صاچلری کوموشی رنکده .. شیق بر سیموکین کییمش . کوزنده برتك کوزلك.. والده‌نك صاچلری آلتون کبی صاری. برآز اتنه دولغون.. البسه‌سی‌ده کوزه‌ل و ایشله‌مه‌لی.. قیز ایسه برخارقه..بیضی‌برچهره، قلاسیك علائم‌وجهیه «قله‌ئوده مه‌رود » ی خاطره کتیرییور . [پارسك اك کوزه‌ل و جاذبه‌دار اقتریسلرندن] یشیله چالار آچیق ألا کوزلر ، پك مؤثر باقیشلی . آبانوس رنکنده بوقله‌لی صاچلریله کوزلرینك رنکی بر تضاد تشکیل ایدییور . موزون و نحیف براندام، بم بیاض بر تن ، اکسه‌سندن کورونویوردی . بویی اورته‌می یوقسه اورته بوی‌دن برآزفضله‌جه‌می بردن‌بره فرق ایدلمه‌یور ، اما دانسوری کندیسنه سوز سویله‌مك ایچون بر آز چکه‌سنی قالدیردیغنه دقت ایدیلیرسه بو کوزه‌ل قیزه اوزونجه بویلی دینیله‌بیلیر .

پدری ، والده‌سیله یعنی زوجه‌سیله دانس ایدییور. بو کوزه‌ل قیز ایسه هرکسله . . بوده یاشنك ایجابی. چونکه یکرمی یاشلرنده وار . بلکه بر آزیجق زیاده . هر نه زمان موسیقه یکی بر هوایه باشلاسه والده‌سیله پدری رقصه‌قالقیورلر. بوده شایان حیرت . برده شوکا دقت ایتدم که بو عائله‌ده پك آز لاقیردی ایدییورلر. غایت طبیعی، چونکه متصل دانس ایدییورلر.

ساده بر وقعه بو عائله ایله مناسبت‌پیدااتمه‌مه وسیله اولدی. بنی دانسه دعوت ایدن‌بردانسورك دعوتنی رد ایدنجه بونك بنی کوستره‌رك کوزه‌ل قیزله قونوشدیغنی فرق ایتدم. کوزه‌ل‌قیزبکادوغرو کلدی. پك ظریفانه بر سلامدن صوکرا :

— فرانسزجه بیلیورم، دیدی. فرانسزجه قونوشابیلمك فرصتنی بولورسه‌م نه قادار بختیارم. مساعده بویوریکز کندیمی تقدیم ایده‌یم : فلان مودا مغازه‌سنده موده‌ل .

صوك موده كوركلى مانطو

بن‌ده برلینك اك یوكسك مودا مغازه‌سنك بر ذی‌حیات موده‌لنی طانیمقدن خوشلانارق، طانیشمامزدن نه قادار ذوقیاب اولدیغمی قیزه سویله‌دم .

— نه یاپایم ، كیجه‌لری دانس ایدییورم . كوندوزلری ده كندیمی تشهیر! بوكا جواب بولامادم:

— والده‌كز ، پدریكز نه قدر دانس سه‌وییورلر ، دیدم .

— بونلر ، دیدی ، بنم پدرم و والدەم دكل . كیرالق آنا وبابا ..

برلین‌ده خلق آرزو ایتمه‌یورکه بر مادموازل بویله‌رقصلی برلوقانطه‌یه یالكز كلسون. بنم كیمسه‌م یوق. یتیمه‌یم . آقشاملری بو موسیو «غودبه‌ك» ایله مادام « پووه‌لمان » ی بابام آنام یرینه آقشام یمكلرینك بدلنی تأدیه ایتمك اوزره كرالیورم . بونلر دانس ایدنلر آز اولورسه بوراده دانس ایتمك تعهدنده‌درلر .

دوشوندم‌كه فرانسه‌ده بعض قیزلرك مستعار والده‌لری واردر ، برلینده بو كافی دكل‌مش ، برده مستعار بابایه لزوم وارمش .

— مادموازل ، جواب اولارق دیدم ، چوق یورولمایورمیسكز ؟ كیجه بوراده دانس ایدییورسكز . صباحلین‌ده مودا مغازه‌سنده « مانكەن » وظیفه‌سی !

— خایر .. ایی یمكله كندیمی بسله‌مك غایه‌م‌در. مودا مغازه‌سندەمودەل وظیفه‌م‌یوروجی برایش دكل‌در. اوكله‌دن صوكرا بورایه كیده‌رم. بونك بكا قازاندیردیغی كافی اولمادیغی ایچون كیجه‌لری‌ده بو لوقانطه حسابنه بوراده رقص ایتمك مجبوریتنی قبول ایتدم . فرانسزجه‌یی ایی بیلدیكم ایچون هم‌مودیسته‌لر، هم بومؤسسه‌نك‌صاحبلری بكا حرمت ایدییورلر ، قیمت ویرییورلر . مودا مغازه‌سنده‌فرانسز مشتریلریمز چوق ده‌كل . انجق بوتون‌مودا اصطلاحاتی فرانسزجه‌در. بونك ایچون بوتون مشتریلره فائدەم اولویور .

اوچ سنه پارسده قالدم بونلری، اوكره‌ندم. امید ایدییورم‌كه ینه پارسه عودت ایده‌یم . بونك ایچون سرمایه لازم. شیمدی بو سرمایه‌یی بیریكدیرمكله مشغولم. شو ایكی دورلو صنعتم‌دن مقصدم بودر. بر نشانلیم وار اما شیمدی‌بونكله أوله‌نه‌مم. اكر غایه‌مه واصل اولورسەم اونكله‌ازدواج ایدرم. آلمانیا ایچون‌ده كوربوز چوجوقلر یتیشدیریرم . ایشته او زمان لپیسقه صاری صاچلریمی ده میدانه چیقاریرم. بن صاریشین بر قیزم. نه یاپایم كه بو سنه‌نك موداسی سیاه صاچلی اولمق ایمش. صاچلرده قیویرجق اولمالی‌ایمش. بن‌ده‌صاری‌صاچلریمی ایستر ایسته‌مز سیاهه بویاتدم، قیویرتدم.

مادمازه‌ل شارلوت دانسه قالقدی . بكاده شویله‌جه اعتذار ایتدی:

— عفو ایدرسكز مادام. مؤسسه‌نك‌مدیری بكا آزارلارجه‌سنه یان باقییور . ایشی صانكه بر آز تنبللكه ووردیلم ایچون هیچ‌ده ممنون دكل. بن‌ده ایكی «فوقس‌تروت» قاچیردم. بونده حقسزم. نه یاپایم، فرانسزجه قونوشمق بنم ایچون‌اویله‌بیوك بر حظ كه! ..

شبهه و اضطراب :

بر كنج آغزندە

چوبان تورکوسی

ده‌كدی دوداقلریمه دوداقلری .
مهتابی دولادق چیپلاق تمزه .
چیپلاقدی وجودیمز یاری .
آووجمك حرارتنده أریینجه ،
اینجه ،
آلتون‌كوبوكلوصاچلرینك أورگوسی ؛
اوزاقلرده چوبانلر،
چالدی بر آنادولی تورگوسی .

یاماندی او تورگو ، یاماندی ؛
انجمده بر شبهه قارنجه‌لاندی ،
دیدم : ایواه ....

أی رب ،
نه‌در ایشله‌دیكم كناه ؟
كه‌ایسته‌مه‌دیكم‌شیئی ویردك : اضطراب ...

دیمك‌كه بویله كون ، كیجه ،
زمان چكدجه ،
اختیارلایه‌جغز .. اختیارلایه‌جغز ..
طوپراق اولاجقمی بو غنجه آغز ؟
نه‌یازیق ،
عینی‌شی ، روزكار و هیچقریق ...

سویله أی صاچلری أورگولی ،
قوپارامادن بز عشق دینن كلی ،
أوكمزده‌كی مسافه یاقلاشیر ،
آرقه‌مزده‌كی یول اوزارمی ؟
و بو صاغیر ،
سسده ، جانلانان بردامله یاش ،
ایكی یوصونلی طاش ،
و بر مزارمی ؟

باغلاندی او تورگونك قلبمده‌كوردوكومی ؛
كه اوتورگو خاطرلاتدی بكا أولومی .

آچه‌شهر :

الرحامی

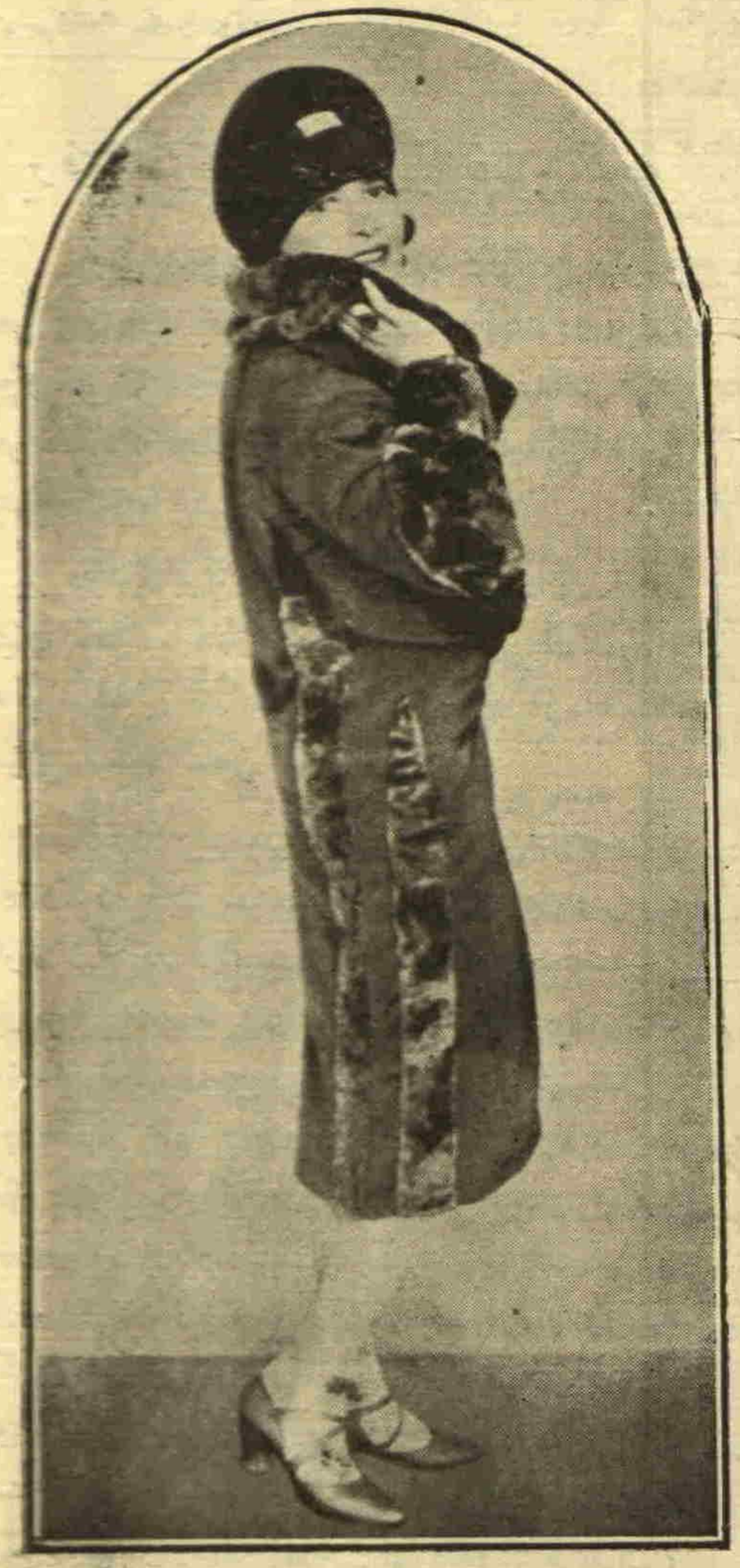

صوك موده مانطو

حرارتکزی دفع ایتمك ایسترسه کز ،

میقروبلی صولردن قوروندق ایسترسه کز ،

بومونتی بیراسی ایچیکز .

بومونتی بیرا فابریقه‌سی معمولاتی

سوت امزیره‌ن والده‌لره

شرق مالت خلاصه‌سی استعمال ایدیکز . سودیکزی آرتیرر ، سزه قوت ، چوجقلریکزه صحت بخش ایدر .

بالعموم اجزا ده‌پولریله اجزاخانه‌لرده بولنور .

صاتش محلی : بوموتی فابریقه‌سی تلفون : بك اوغلی — ۵۸۳
اکرم نجیب اجزا ده‌پوسی « استانبول — ۷۸

استانبولده اولره تسلیم اولنور — تلفون (بك اوغلی ۵۸۳) سپارش ویریکز . ۶۶—۱۱۶

(٤)

ثروت فنون | حوادث و اعلان قسملری

نومرو: ۱۰۹ — ۱۵۸۳
پنجشنبه ۱۶ کانون اول ۱۹۲۶

§ بویوك ملت مجلسنه مهم بر تکلیف قانونی تودیع ایدیلمشدر . بوقانون لایحه‌سنك متنی شودر:

۱ — امور نافعه‌دن منحصراً شمندوفر ، لیمان وصو ایشلرینه صرف اولونمق وهرشیئه تعیین ایدیله‌جك مقداری او سنه‌یه عائد نافعه وکالتی بودجه‌سنه قونولمق وتمامی اون‌سنه ظرفنده تسویه ایدیلمك اوزره زراعت بانقه‌سی کفالتیله (۲۰۰) میلیون لیرایه قادار بونو اخراجنه مالیه وکالتی مأذوندر .

۲ — مادهٔ سابقه‌موجبنجه اخراج اولونه‌جق بونولرك معین وعده‌لرنده تأمین تأدیه‌سی ایچون تونون ، مشروبات کحولیه وکبریت انحصارلرندن حکومته عائد اولان حاصلات صافیه ومقطوعه‌زراعت بانقه‌سنه یاتیریلیرویه وارداتدن ، بونولرك قارشولغی اولان مقداردن فضله‌سی باشقه‌جه خزینه‌یه اعاده اولنور. اشبو لایحه ، نافعه و موازنهٔ مالیه انجمنلرنده قبول ایدیلمشدر .

§ حمایهٔ اطفال جمعیتی رئیسی و قرقلر ایلی مبعوثی فوآد بك بویوك ملت مجلسنه برقانون لایحه‌سی تکلیف ایتمشدر :

لایحه شودر :

۱ — چوجقلرك ایچکی و توتون قوللانمالری ممنوعدر .

۲ — چوجقلره ایچکی و توتون صاتمق و ویرمك ممنوعدر .

۳ — ایچکی وتوتون قوللاندقلری کورولان چوجقلر ولیلرینه تسلیم و ایچکی و توتونلری مصادره اولونور .

٤ — چوجقلره ایچکی وتوتون صاتانلر ووبره نلر بشدن الی لیرایه قادار جزای نقدی تکرری حالنده ایکی آیه قادار حبس ایله مجازات اولونورلر .

٥ — ایچکی تعبیری بوتون مشروبات کحولیه‌یه و چوجق تعبیری اون سکزنجی یاشنه شاملدر .

فوآدبك عین‌زمانده بویوك ملت مجلسی ریاستنه ویردیکی بر تقریرده چوجق وفیاتی حقنده مملکتده احتیاجه صالح بر ایستاتستیق موجود اولمادیغی و علی‌العموم چوجق وفیاتنك یوزده یتمش مقدارنده تخمین ایدلدیکنی صحیح بر نسبت آلده ایتمك ایچون آنقره‌ده بایله‌جق تحریر نفوس تجربه‌سنده هرعائله‌یه قاچ چوجغی دنیایه کلدیکنك نه‌قادارینك قاچ یاشنده اولدیغنك تنسیب ایدلمسی طلب و تمنی ایتمشدر . مذکور تقریر باش وکالته حواله ایدلمشدر .

§ منحل استانبول مبعوثلقلری انتخاباتی یازار کونی اجرا ایدلمشدر . نتیجه‌ده جمهوریت خلق فرقه‌سی نامزدلری سابق آنقره شهرامینی حیدر ، دیوان محاسبات رئیسی فؤاد وخلق فرقه‌سنك بك اوغلی هیئت اداره رئیسی ضیاءالدین بکلر مبعوث انتخاب ایدلمشلردر .

§ کانون ثانی بدایتندن اعتباراً شهرمزده یکی تحریر نفوس حاضرلقلرینه باشلانمجق و تحریر نفوس کلمجك صوك بهاره‌ده اجرا ایدیله‌جکدر . تحریر نفوس تعلیماتنامه‌سی موجبنجه هر ۳۰ الی ۵۰ بنا بر منطقه عد ایدیله‌جك وبونون منطقه‌لره عین کون وعین ساعتده تحریر یاپیلاجقدر. استانبولده ۵۰۰ محله واردر . هر محله اون منطقه‌یه آیریلیرسه ۵۰۰۰ تحریر مأمورینه احتیاج کورولهجکدر . بو مأموریتلر فخری اولاجقدر . اغلب احتمال بو مقصدله طلبه‌دن استفاده ایدیله‌جکدر .

شهر امانتی ، شهرمزده هنوزنوسرو قونمامش بولنان املاکه برآن اول نومرو وضعی ایچون ایجاب ایدنلره تبلیغاتده بولونمشدر .

§ آلنان معلوماته نظراً آجیلاجق اولان عشاق شکر فابریقه‌سنك کشادی ایچون محلنده حرارتلی حاضرلقلر یاپیلمقده‌در ؛ اولسی کیجه‌ساعت یکرمیده ایلك شکر محصولی صورت مکمله‌ده استحصال ایدلمشدر . عشاقلیلر کشاد مراسمنده حاضر بولنمق اوزره غازی پاشا حضرتلرینه ، هیئت وکیله وموازنهٔ مالیه انجمنی اعضاسیله مبعوثلردن ، تجارت وکالتی ارکاندن ، آنقره مؤسسات مالیه واقتصادیه‌سندن قرق درت ذاته‌دعوتیه کوندرمشلردر .

§ آلپوللی و عشاقده انشا ایدیلن شکر فابریقه‌لرندن ماعدا حکومت ، فابریقه‌لرك تکثیرینی آرزو ایلمسیله بو سنه ارضروم وزیله‌ده دخی برر شکر فابریقه‌سنك انشاسنه باشلاتدیریله‌جغی خبر آلنمشدر .

§ آنقره‌ده حرارتلی بر صورتده دوام ایتمکده اولان تلسز تلغراف و تلفون انشاآتنك یاقین برزمانده اکمالی بکلنمکده‌در .

§ ایکی سنه‌دن بری انشا ایدلمکده بولنان آقسرای ولایتی عزم ملی شرکتنك الکتریقله متحرك اون فابریقه‌سنك کشاد رسمی مجاورولایت وقضالردن کلن هیئتلرك وبیکلرجه خلقك اشتراکیله اجرا ایدلمشدر .

§ بوکونلرده مکتبلرده ظهورایدن «دیفته‌ری» و « قیزیل » خسته‌لقلری تزاید ایتمکه باشلامشدر . اکر خسته‌لق مقداری بو هفته ظرفنده‌ده عینی شکلده دوام ایده‌جك اولورسه، معارف مدیریتی طرفندن شهرمزده‌کی مکتبلر تعطیل ایدیله‌جکدر .

§ آلدیغمز معلوماته نظراً بوندن صوکرا ده اوبون محللرندن دارالعجزه حصه‌سی مأمورین مالیه‌جه جبایت ایدیله‌جکدر . آنجق بو تحصیلات، دارالعجزه مفتشلرینك قونترولی آلتنه وضع اولونه‌جقدر .

§ درت یول پورتقالرینك آناطولی خطنده تنزیلاتله نقل ایچون آطنه تجارت اوطه‌سنك مراجعتی نافعه وکالتی طرفندن تدقیق ایدلمکده‌در .

§ معارف مدیریتی اخیراً بایدیغی بر تعمیمله هر مفتشك راپورینی ومنطقه‌سی داخلنده وقوعه کلن حادثاتی هفته نهایتنده مدیریته کوندرملری لزومی تبلیغ ایتمشدر .

§ عدلیه وکالتنك ۱۹۲۷ سنه‌سی بودجه‌سی حاضرلانمش اولوب مالیه وکالتنه کوندرلمشدر . آلنان معلوماته نظراً ۹۲۶ سنه‌سنده‌ضم کورمه‌مش اولان حاکملرمزك حال حاضرده‌کی معاش اصلیلرینه

بورسه

استانبول اسهام وتحویلات قامبیو ونقود بورسه‌سی

۱٤ کانون اول ۱۹۲۶ آقشام

قامبیو و نقود	قاپاندی غروش	قاپاندی لیرا
اسهام وتحویلات		
استقراض داخلی یوزده بش	۷۵	٦۸
دیون موحده یوزده درت	۳۵	۱۹٦
دوم ایلی دمیر یوللری اکرامیه‌لی	۳۰	۱۲
آناطولی دمیر یولی آقسیونی	٦۰	۲۱
قرکنیف	پاره	غروش
عدد		
۱ انکلیز لیراسی	۵۰	۹٦۵
۱ دولار آمریقا	۵۰	۱۹۸
۲۰ فرانسز فرانکی	۰۰	۱۵۹
۲۰ ایتالیه لیره‌ئی	۰۰	۱۸۰
۱ رایشن مارق	۲۵	٤۸
۲۰ اسویچره فرانکی	۰۰	۷٦۷
۱ آوستریا شیلینی	۵۰	۳۸
فلمنك فلورینی	۰۰	۷۹
۲۰ یونان درخمی	۵۰	۵۰
۲۰ له‌ی رومانیا	۰۰	۲۰
۲۰ له‌وا بولغار	۵۰	۲۹
۲۰ قوروون چك‌اسلوواقیا	۰۰	۱۱۷
۱ زلوتی لهستان	۰۰	۰۰
۱ چرووونتسی سوویت	۰۰	۰۰
۲۰ دینار یوغو اسلاویا	۵۰	۷۰
۲۰ بلجیقا فرانکی		۱۱٦
۱ عثمانی بانقه‌سی بانقنوطی		۰۰
۱ آلتون		۰۰۰
چك		
لوندره بر استرلین	۵۰	۹٦۵
نیویورق برتورك لیراسی دولار	۱۲,۵	۰,۵۰
پاریس « « فرانق	۵۸	۱۲
بروکسل « « فرانق	۰۰,۰	۱۸
میلانو « « لیره‌ت	۰۳	۱۱
برلین « « مارق	۱۰,۰	۲
صوفیه « « له‌وا	۲۵	٦۹
آمستردام « « فلورین	۲۵,۰	۱
جنوه « « اسویچره‌ئی	٦۰,۵	۲
مادرید « « په‌زه‌تا	۳۱	۳
وارشوا « « زه‌لوتی	۲۷	٤
آتنه « « درانمی	۰۰	۵۰
بوکره‌ش ۲۰ له‌ی غروش	۰۰	۲۰
موسقوفا ۱ چرووونتسی	۰۰	۰۰
ویانه ۱ شیلین	۵۰,	۲۸

قنه‌قنك أك زنکین و أك لذتلی مستحضری اولان حقیقی کینا نظیف غرانوله‌لری قدرت و قوت بارادر.

۱۰۸-۹۹

ضمیمهٔ اصغری (٣٠) لیرادن (٧٥) لیرایه قدر مقام معاشلری تخصیص ایدلمشدر . بو حسابه کوره الیوم قضالرده تخصیصات فوق العاده لریله (٧٥) لیرا آلان حکام صنفنده کی مأمورین (١٠٥) لیرا آلاجقلردر . معاشلری دها یوکسك اولانلره متفاوت درجه ده مقام معاشلری تخصیص ایدلمشدر. بو اساس اوزرنده کی ضمائمك هیئت وکیله جه ده تصویب ایدلدیکی مستخبردر .

§ مصر سفارتخانه سی بو آی ایچنده مطلقا آنقره یه نقل ایدلمش اولهجغی ایچون سفارت کاتبلرندن مظهر بك آنقره یه کیده رك حکومتجه مصر سفارتخانه سی ایچون تفریق ایدیلن بنایی تسلم ایده جك وتفریش ایتدیره جکدر .

§ قیصری ـ خطی مقاوله نامه سی نافعه وکیلمزله بلچیقالیلر آراسنده امضالانمشدر .

غروب ، مارنده انشاآته باشلایاجقدر .

§ هلال احمر مرکز عمومیسندن استانبول شعبه سنه واقع اولان بر اشماره ، عدلیه وکالتیله مرکز عمومی آراسنده جریان ایدن مخابرات نتیجه سنده کانون اولك اون بشنده اعتباراً محاکم اعلاماتنك طبع وتوزیعی حق هلال احمره ویرلدیکی وبعدما اعلامات بدل مقابلنده صاتیلمایارق شفقت یولاری الصاقیله هلال احمر مرکزلری طرفندن توزیع اولونماجغی بیلدیرلمشدر .

§ پولیس مدیریتی دردنجی شعبه سی طرفندن نمونه اولارق خاکی رنکده پولیس البیسه سی وآلمان پولیس مأمورلرینك کیدیکی طرزده قاسکت پایدیریله رق آنقره یه کوندرلمشدر. اخیراً آلدیغمز معلوماته کوره ١٩٢٠ سنه سی ظرفنده بالعموم پولیس مأمورلریمزه یکی خاکی البیسه وآلمان پولیسلرینك قاسکتنه بکزه ین یکی سرپوشلر توزیع ایدیلهجکدر .

§ استانبول وآنقره ده کی علمی هیئتلر طرفندن تنظیم ایدیلن تورکجه خطبه لرك تدقیقه باشلانمشدر .

خطبه لر دیانت ایشلری داثره سنده ده تدقیق اولوندقدن صوکره دیانت ایشلری رئیسنه تقدیم ایدیلهجکدر . شباط اورتهلرینه دوغرو تورکیه داخلنده کی بالعموم جامعلرده خطبه لر تورکجه اوقوناجقدر.

§ استانبول اوقاف مدیریتنك بوسنه استانبولده تعمیراته باشلادیغی جامعلردن آیاصوفیه جامعنك تعمیراته دوام ایدلمکله برابر سلطان احمد جامعنك ده تعمیرینه تشبث اولنمشدر .

§ جمعیت عمومیهٔ بلدیه بودجه انجمنی ، کچن جلسه ده تلطیفه قرار ویریلن شهر امینی محی الدین بکه ، ٥٠٠٠ لیرا اکرامیه اعطاسنه قرار ویرمشدر .

§ یکیدن ترجمانلغه طالب اولانلرك امتحانلری شهر اماتی جمعیت عمومیهٔ بلدیه صالونده اجرا ایدلمشدر . امتحانه ١٢ کشی کیرمشدر . بونلرك ٦ سی انکلیزجه دن ، دردی فرانسزجه دن ، ٢ سی ده آلمانجه دن امتحان ا لمشلردر . امتحان شکلی بر لسانلدن شفاهی ، استانبول آثارینه عائد تاریخدن ده تحریری وقوع بولمشدر .

§ دمیر یولار انشاآت و ایشلتمه مدیریت عمومیه سی ، مأمورلرینه نصف معاش نسبتنده اکرامیه ویرمکی تقرر ایتدیرمش وشیمدیه قدر اخطار ، توبیخ ، قطع معاش کبی جزا کورمینلره بو اکرامیه نك اعطاسنه باشلامشدر .

مصور ثروت فنون

[ثروت فنون] تکرار انتشارندن بری توزیع اولنان ١٠٤ نجی نسخه ایله درد نجی جلد اکمال اولنمشدر. بو جلدلردن مطبعه مزده یك آز موجودور. بهر جلدك فیأتی اجزا اوله رق ٤٠٠ غروشدر . تعهد اجرتیله برابر طشره یه ٤٣٠ غروشدر .

بیتمك اوزره اولان برنجی، ایکنجی واوچنجی جلدلردن خی عین فیأتله صاتیلمقده در.

١٠٦ — ١١٥

اوتو وولف وشرکاسی دمیر اخراجات شرکتی

Eisenausfuhr Otto Wolff & Cie Koeln

فنیکس ـ راینشتال فابریقه لری ـ آلمانیاده روردہ کائن

فنیکس فابریقه سنده ٥٢٠٠٠ ، راینشتالده ٢٥٠٠٠ عمله ایشلهر

رایلر و ده تورویل رایلری وهرنوع دمیر و چلیك بورولر ـ بهنون آرمه دمیرلری ـ دمیر صاچلر ـ هرنوع تلفر ـ هرنوع چیوی و فارفیجه لر ـ جیواطه لر ـ لوقوموتیف ـ واغونلر ـ تراموای ـ هرنوع ماکنه لر .

بالکز فنیکس فابریقه لری سنه ده برمیلیون وایکیوز الی بیك طونه دمیر وایکی میلیون طونه چلیك اعمال ایلر .

درسعادت آجنته سی : روتنبرغ و شرکاسی ، استانبول منتو خان ١٠٣ — ١٢٣

§ بر مدتدن بری انتظار ایدیلن ژاپون هیئتی اولسی صباح رومانیا باندیرالی (ره چل قارول) واپوریله لیمانمزه مواصلت ایتمشدر . هیئت ژاپون تاجر وفابریقه طورلرندن موسیو (یوزورواوتو)، موسیو (یومو سومیووو) ، موسیو (ازتوشیکی)، موسیو (یوقورو) موسیو (یاناکینا) دن عبارتدر .

ژاپون تاجرلری هیچ بر رسمی ماهیتی حائز اولمایوب توکیو تجارت اوطه سی تامنه سیاحت ایتمکده درلر . برابرلرنده دوکه ، بیچاق ، چتال، پورسلن وایکلی منسوجات نمونه لری کتیرمشلردر .

§ آطنه ده منتشر تورك سوزی غزته سنك یازدیغنه کوره مقام ولایت پولیسه بر امر ویرمش وبعدما ترزیلر طرفندن شالوار اعمالی منع ایتمشدر. اولجه یاپدیرلمش والیوم استعمال ایدلمکده بولونان شالوار و سیوزی بورونلی یوکسك اوچلی قیافتلر منع اولونه جقدر .

§ مشهور قومیقلر قرالی شارلونك زوجه سی لیناغری چوجوقلرینی آلارق قاچمش ، شارلویی یالکز براقمشدر .

آ. قارده لی

(خلفلری) روسولاتو و یووانیدیس

غلطه جینلی ریختیم خان آیکنجی قات نومرو ٢١

معدن کوری، آنتراسیت ، قوق و اودون

تلفون : بك اوغلی ٥٧ ١٠٣-١١٥

تورکیه سیر سفائن اداره سنك ١٧ کانون اول ٩٢٦ تاریخندن ٢٣ کانون اول ٩٢٦ تاریخنه قدر

هفته لق سیر سفر پروغرامی

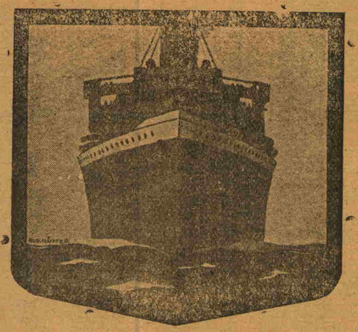

دوغرو ازمیر خطی

واپوری جمهوریت کانون اولك ١٧ نجی جمعه

١٣ ده غلطه ریختیمندن حرکتله جمه ایرتسی ازمیره عزیمت و پازار ١٣ ده ازمیردن حرکتله پازار ایرتسی استانبوله کله جکدر . واپورده مکمل بر جازباند موجوددر.

طربزون خطی: برنجی پوسته سی

واپوری آق دکز کانون اولك ٢٠ نجی پازار ایرتسی

١٧ ده غلطه ریختمندن حرکتله زونغولداق صامسون، طرزون، ریزه خوپه یه عزیمت و عودتده مذکور اسکله لرله برابر سورمنه ، کیره سون فاتسه، اونیه ، اینه بولی یه اوغرایه جقدر .

طرزور خطی: ایکنجی پوسته سی

واپوری قره دکز کانون اولك ٢٣ نجی پرشنبه

١٦ ده غلطه ریختیمندن حرکتله زونغولداق، اینه بولی ، سینوب ، صامسون، اونیه، فاتسه، اوردو، کیره سون، طرزون ، ریزه یه عزیمت و سورمنه ، کوره له ، طرزون ، کیره سون ، اوردو ، صامسون ، سینوب ، اینه بولی یه اوغرایه رق عودت ایده جکدر.

مرسین خطی

واپوری آنافارطه کانون اولك ٢٠ نجی پازار ایرتسی

١١ ده غلطه ریختیمندن حرکتله ازمیر، کولك، بودروم، رودوس، فتحیه، انطالیه، مرسینه عزیمت وعودتده مذکور اسکله لرله برابر طاش اوجی ، علائیه ، فنیکه اندقلی قالاماکی ساقز چناق قلعه یه اوغرایه جقدر .

آیوالق خطی

واپوری انطالیه کانون اولك ٢٠ نجی پازار ایرتسی

١٧ ده سرکه جی ریختمندن حرکتله کلیبولی ، چناق قلعه ، بوزجه آطه ، کوچوك قویو ادرمید برهانیه، ایوالغه عزیمت وعودتده مذکور اسکله لرله برلکده آلتون اولوغه اوغرایه جقدر .

باندرمه خطی

کل نهال واپوری جمه ایرتسی ، صالی ١٧ ده غلطه ریختیمندن حرکت و باندرمه ـ ازمیر اکسپرس تره نیله تلاقی ایدر .

کلیبولی واپوری پازار ایرتسی پرشنبه ١٧ ده سرکه جی ریختمندن حرکت ایدر.

قره بیغا خطی

باندرمه واپوری جمه ایرتسی چارشنبه ١٧ ده غلطه ریختیمندن حرکت ایدر .

جمه ایرتسی سفرنده تکیرطاغ ، مرمره اردك قره بیغایه عزیمت و مرفته تکیرطاغ طریقیله عودت ایدر. چارشنبه سفرنده: تکیرطاغ مرفته شارکوی قره بیغایه عزیمت واردك مرفته تکیرطاغ طریقیله عودت ایدر.

مدانیه خطی

مرمره واپوری جمه ، پازار ، چارشنبه کونلری ٩ ده غلطه ریختیمندن حرکتله مدانیه کلیکه عزیمت وعودت ایدر.

ازمیت خطی

نعمت واپوری پازار ، صالی و پرشنبه ٩ ده غلطه ریختیمندن حرکت ایدر. یالوه اسکله سنه فی مابعد یالکز پازار کونلری عزیمتده و برده چارشنبه کونلری عودتده اوغرایه جقدرر .

٢٠ كانون اولده (١٠) نجى كشيده : بويوك اكراميه ١٠٠,٠٠٠ ليرا ، طالعى ياور اولانه الك بويوك اكراميه ١٥٠,٠٠٠ ليرا در .

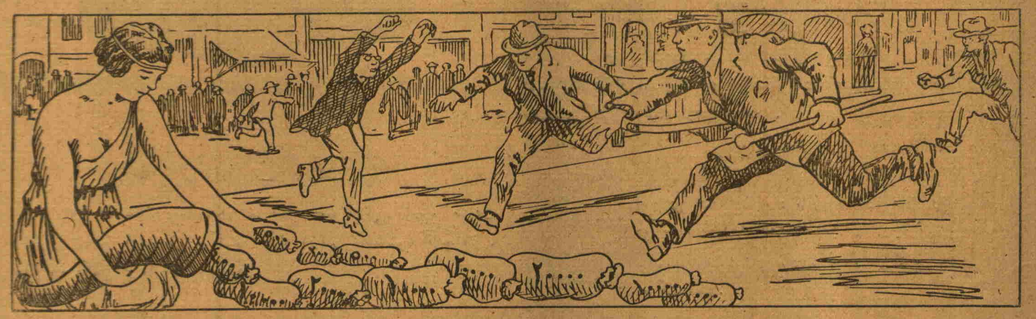

كوز متخصصى

دوقتور فردى على بك قره كه للر

آلمانيا دارالفنونندن مأذوندر . كوز خسته لقلرينك الك صوك اصوللريله تداويسنده متخصصيدر .

استانبول، بورغمانيه بورنو ٥٢ تلفون استانبول ٢٨٦٦ ١٢٦

آطه بازارى

تورك انونيم شركتى

سرمايه‌سى : ٥٠٠,٠٠٠ تورك ليراسى

مركزى : **آطه بازارى**

آدرەس : يكى پوسته‌خانه قارشوسى تلەفون : استانبول — ٢٠٤٢

شعبه‌لرى : استانبول ، ايرميت ، دوزجه ، خندق ، كيوه.

ديكر شهرلرده مخابرلرى وار در .

هر نوع بانقه معاملاتى ياپار، مساعد شرائطله توديعات قبول ايرر.

١٠٣—١٢٢

اسوپجره‌ده اجزاجى و كيميا كرابراهيم نظيف لابوراتوارى مستحصراتندن

كوچلى ، قوتلى ، بكزى قانلى اولمق آرزو ايدنلره

شيشمانلامقسزين ظريف ومتناسب بروجوده ، لطيف شبه برزنكه مالك اولمق‌ايسته‌ين خانملر، خانم قيزلر، نشوونما چاغنده بولنان ياورولر وكنجلر ، هرنه سبيله اولورسه اولسون يورغونلق وحالسزلكدن شكايت ايدنلر ، خسته‌لقدن يكى قالقانلرله، اختياريلر وهر هانكى برخسته‌لغه ياقالانمامق ايچون لازم‌كلن مقاومت ، قدرت وقوتى وجودنده بولندير مق ايسته‌ينلر، (حقيقى كينا نظيف) دن بر شيشه اولسون تجربه ايتملىدرلر .. (حقيقى كينا نظيف) قطعى و محقق تأثيريله آوروپا واسوپجره‌ده ، پك بيوك‌برشهرت قازانمش يكانه تورك مستحضراتندندر .

الكتروفور نظيف — امثالسز ، رقيبسز ، خارقه‌آور تأثيريله هر طرفده بويوك شهرت قازانمش ناصير علاجى هرچاره‌يه باش ووروبده ، ناصيردن بردرلو قورتولاميانلرك (الكتروفور نظيف) قوللانمه‌لرينى توصيه ايده‌رز . بردفعه (الكتروفور نظيف)ى تجربه ايدرلرسه ، ناصيرلرينك أرى‌يوب محو اولديغنى كوره‌جكلر در.

ده‌پو : باغچه قپوده رمضان زاده حاجى جمال تجارتخانه‌سيدر.

مشهور اجزاخانه‌لرده بولنور .

٦١—١١١

دویچه اوریان بانق

Deutsche Orient Bank

استانبول شعبه‌سنك مجدداً كشاد اولنان دائره‌سنده بودروم قاتنه مكمل و مزين قاصه‌لر وضع اولنمش بدر . بونلر الكتريقله منور محللرده و غايت هوادار داره‌لرده كائن اولوب عائلەلره و اصحاب اموالە كرايه ويرلمكده‌در . فيئاتلر اهوندر . آرزو ايدنلرك باغجه قپوسنده عاشر افندى جاده‌سنده يكى وقف خان قارشوسنده‌كى بانقه‌يه مراجعتلرى لازمدر ۱۰۳-۱۲۲

تورکیه ایش بانقه‌سی

سرمایه‌سی ۲.۰۰۰.۰۰۰ تورك ليراسيدر

مركزى : آنقره

شعبه‌لرى : استانبول ، ازمير ، بروسه

استانبول شعبه‌سى

يكى پوسته‌خانه قارشوسنده تلفون ۹-۸-۳۶۵۷

بالعموم بانقه معاملاتيله اشتغال ايدر .

۱۰۳—۱۲۲

عثمانلی بانقه‌سی

سرمايه‌سى : ۱۰.۰۰۰.۰۰۰ انكليز ليراسى

استانبول آجنته‌لكى — تلفون : استانبول ۱۹۴۸

بك اوغلى دائره‌سى — تلفون : بك اوغلى ۱۳۰۳

سندات پو پوليچه مقابلنده معين و وعده‌لى ويا حساب جارى صورتيله آوانسلر . پوليچه و اسقونطوسى .

تورکیه‌جمهوريتنك باشليجه شهرلرينه وممالك اجنبيه‌به سندات، چك ، اعتبار مكتوبلرى و تلغراف امرنامه‌لرى ارسالاتى .

(حساب جارى) كشادى ، سندات وقيمتلى اشيا محافظه‌سى. قوپون تحصيلاتى ، تورکيه‌به و ممالك اجنبيه‌به كشيده ايديلن پوليچه‌لرك تسويه‌سى . بورسه ملامزى اجراسى ، آقچه بيع وشراسى ، سائر بالجمله بانقه معاملاتى . قاصه ايجارى .

۱۰۳—۱۲۲

استانبول عموم سیغورطه شرکتی

حريق حيات نقليات

سرمايه واحتياط آقچه‌لرى ۱.۰۰۰.۰۰۰ ليرادن فضله‌در .

مركز اداره‌سى

درسعادتده غلطه‌ده وويودا جاده‌سنده شركتك كندى ملكى بولنان سيغورطه خانى داخلنده‌در .

شركتك شعباتى

تورکیه‌نك باشليجه شهر وقصبه‌لرنده وممالك اجنبيه‌ده آجنته‌لكلرى واردر . ۱۲۵

اعتبار ملی بانقه‌سی

۲.۰۰۰.۰۰۰ ليرا سرمايه‌لى تورك آنونيم شركتى

مركز اداره‌سى: استانبولده باغجه قپوسنده

شعبه‌لرى : آنقره ، ازمير ، آطنه ، بروسه

تورکیانك هر طرفنده و آوروپا ايله آمريقانك باشليجه شهرلرنده مخابرلرى واردر

هر نوع بانقه معاملاتى ايله اشتغال ايلر

تلغراف آدره‌سى : استانبول ناسيومان

تلفون : استانبول ۳—۲۳۹۲

۱۰۳—۱۲۲

اوپراتور

دوقتور مراد ابراهيم

كلخانه سربرياتى جراحى معلمى

خسته‌لرينى جمعه و پازاردن ماعدا هركون ساعت [۸ — ۱۴]ه قدر ديوان يولى شهراماتى ترامواى توقف محلندن باب عالى جاده‌سنه كيدەن بويوك جاده اوزرنده اسكى هلال احمر مركزى بناسنده‌كى خصوصى معاينه‌خانه‌سنده قبول ايدر.

۱۰۱-۱۲۰

یاغسز کوزه‌للك قره‌می

جلده طراوت بخش ايدر. ياغسزلغى واستعمالى حسبيله بالجمله امثالنه فائقدر .

خانملر و بكلر جلديكزى دائما تازه و يموشاق بولندير مق استيورسه كز بو قره‌مدن قوللانيكز

مستحضرى

نجدت اكرم

ده‌پوسى: يكى پوسته‌خانه قارشوسنده ا لرم نجيب اجزا ده‌پوسى بالعموم اجزاخانه‌لرده بولنور.

۲۲

اکرم نجیب

اجزاى طبيه ده‌پوسى — استانبولده يكى پوسته‌خانه قارشيسنده

تلفون استانبول ۷۸

يكرمى سنه‌لك تورك مؤسسه‌سيدر

اناطولينك هر طرفنده مخابرلرى واردر

آوروپانك اك مشهور فابريقه‌لريله تماس ده‌در

و فوطوغراف مالزمه‌سى ، آلات طبيه و اسپنجيار يه ، قولونيا صولرى ، تورك مستحضرات طبيه‌سى

عطاريات قطران حقى ، كشيش ملاغى صوبى بيره خلاصه‌سى ، پرتو مستحضراتى ۱۰۳—۱۲۳